

TILASTO-
RAPORTTI

Työeläkekuntoutus vuonna 2009

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja
7/2010

Eläketurvakeskus • Pensionsmyndigheten

TILASTORAPORTTI

Työeläkekuntoutus vuonna 2009

Leena Saarnio

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja
7/2010

Eläketurvakeskus • Pensionsmyndigheten

TILASTORAPORTTI

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511

S-posti etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511

E-post förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS Finland

Tel. +358 10 7511

E-mail firstname.surname@etk.fi

Helsinki 2010

ISSN-L 1459-3823

ISSN 1798-7466 (verkkajulkaisu)

ABSTRAKTI

Työeläkekuntoutus on työikäisten, lähinnä työssä olevien tai jo työeläkkeelle siirtyneiden ammatillista kuntoutusta. Se on yksi keino tukea työelämässä pysymistä tai sinne palaamista ja näin vähentää työkyvyttömyyseläkkeelle hakeutumisen tarvetta.

Vuoden 2008 finanssikriisi ja sen aiheuttama taloudellinen taantuma ei näyttäisi lukujen valossa suuresti vaikuttaneen työeläkekuntoutuksen kehitykseen. Pääsy työeläkekuntoutuksen piiriin on pysynyt edellisvuosien tasolla, yli 80 prosenttia hakijoista sai myönteisen kuntoutuspäätöksen ja kuntoutujien lukumäärätkin kasvoivat tasaiseen tahtiin. Mitään suurta ryntäystä työeläkekuntoutukseen ei ole tullut. Kuntoutujien joukko on pysynyt alle 10 000 henkilön tasossa/vuosi. Aikaisempien vuosien tapaan työeläkekuntoutuksesta töihin paluukin on varsin yleistä. Työelämästä kuntoutukseen tulleista kaksi kolmesta sijoittui takaisin työmarkkinoille.

Vuonna 2009 työeläkekuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat 63 miljoonaa euroa. Kuntoutusmenoista toimeentulokustannusten osuus oli 55 miljoonaa euroa ja toimenpidekustannusten 8 miljoonaa euroa. Edellisvuodesta kuntoutuskustannukset nousivat 18 prosenttia. Aikaisempina vuosina kuntoutusmenojen kasvu on ollut alle 10 prosentin luokkaa. Viime vuonna kuntoutussuunnitelman valmistelussa käytettiin aikaisempia vuosia enemmän erilaisia selvityksiä (aiemmin kuntoutustutkimuksia) ja näin selvityskustannukset nousivat 30 prosenttia. Myös työpaikkakuntoutuksen kokonaiskustannukset nousivat 25 prosenttia. Kuntoutusmenot ovat vuodesta 1996 seitsenkertaistuneet, reaaliarhassa lähes kuusinkertaisesti.

Tyypillinen työeläkekuntoutuja on useimmiten yksityiseltä sektorilta ja työelämästä tuleva, noin 46-vuotias henkilö, jolla on diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Kuntoutuksen keinoina työpaikkakuntoutus on käytetyin toimenpide. Vuonna 2009 kuntoutuksen ajalta maksettiin työelämästä tulevalle harkinnanvaraista kuntoutusavustusta tai kuntoutusrahaa keskimäärin 2 148 euroa kuukaudessa. Työeläkekuntoutuksessa erityisesti yli 54-vuotiaiden osuus kuntoutujista on koko tilastoseurannan ajan kasvanut. Kun vuonna 1992 oli 55 vuotta täyttäneitä 1,5 prosenttia kuntoutujista, oli vuonna 2009 vastaava luku 15 prosenttia.

Ammatilliselta kuntoutuksen on oltava paitsi tarkoituksenmukaista myös taloudellisesti kannattavaa. Tavoitteena on, että kuntoutuksen kokonaiskustannukset ovat pienemmät kuin vastaavat eläkemeno olisivat. Kuntoutusta pidetään onnistuneena, jos henkilö pystyy jatkamaan työelämässä sairaudestaan huolimatta ja näin siirtää eläkkeelle hakeutumista lähemmäs eläkeikää. Onnistuessaan kuntoutus pienentää eläkemenoja ja näin osaltaan lieventää työeläkemaksujen korotuspaineita. Kun vuonna 2009 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräiset vuosikustannukset olivat laskennallisesti 11 100 euroa ja onnistuneelle kuntoutukselle laskettu keskimääräinen kokonaiskustannus 17 200 euroa, maksaisi kuntoutus näin vertaillen itsensä takaisin jo noin puolessatoista vuodessa, edellyttäen, ettei henkilö jää eläkkeelle tuona aikana.

Työeläkekuntoutuksen tavoitteena on havaita kuntoutustarve riittävän ajoissa. Tilastojen näkökulmasta kuntoutuksen oikea-aikaisuutta voidaan tarkastella päätyneiden kuntoutusohjelmien tuloksen perusteella, mittareina työhön paluu ja eläkkeelle siirtyminen. Kuntoutusta pidetään onnistuneena, jos mahdollisimman moni sijoittuu takaisin työelämään ja mahdollisimman harva eläkkeelle. Vuonna 2009 päättyi 4 078 kuntoutusohjelmaa ja kuntoutujista yli puolet (62 prosenttia) palasi takaisin työelämään ja 17 prosenttia eläkkeelle. Kuntoutuksen onnistumisen kannalta on merkittävää, että eläkkeelle siirtyneistä 44 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Useissa näistä tapauksista kuntoutusohjelman nimenomaisena tavoitteena oli osittainen työhönpaluu ja siihen liittyvä osatyökyvyttömyyseläke. Kaikkiaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuudet ovat kymmenen vuoden aikana, vuodesta 2000 vuoteen 2009 pienentyneet 25 prosentista 10 prosenttiin.

Työeläkekuntoutuksessa kuntoutustaustalla, sillä hakeudutaanko kuntoutukseen työn vai eläkkeen kautta, on merkitystä muun muassa onnistuneen kuntoutuksen lopputuloksen kannalta. Vuonna 2009 kuntoutuksensa päätökseen saaneista henkilöistä 72 prosenttia tuli työelämästä ja heistä 68 prosenttia myös palasi takaisin töihin. Vastaavasti eläketaustaisista 46 prosenttia palasi työelämään. Kymmenen tilastoseurantavuoden aikana työmarkkinoilta kuntoutukseen tulleista takaisin työelämään palanneiden osuudet kasvoivat 53 prosentista 68 prosenttiin. Vastaavasti eläketaustaisten töihin palanneiden osuudet kasvoivat 28 prosentista 46 prosenttiin. Jotain laman merkkejä on ehkä kuitenkin havaittavissa kuntoutuksensa päättäneiden kohdalla. Työmarkkinoille sijoittuneiden osuudet laskivat muutaman prosentin kun taas työttömäksi jääneiden tai opiskeluaan jatkavien lukumäärät kasvoivat muutaman prosentin edellisvuodesta.

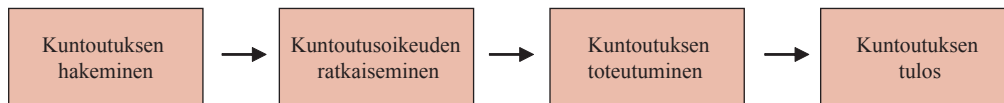
LUKIJALLE

Tiedot työeläkekuntoutuksesta julkaistaan Eläketurvakeskuksen kotisivuilla, osoitteessa www.etk.fi.

Työeläkekuntoutus 2009 koskee yksityisen ja julkisen sektorin työeläkekuntoutusta. Raportissa tarkastellaan työeläkekuntoutuksen kehitystä aina vuodesta 1992 lähtien, pääpainon ollessa vuodessa 2009.

Vuonna 2009 työeläkekuntoutukseen ei tehty lakimuutoksia ja edellisen vuoden muutoksetkin olivat tyypiltään lähinnä säädösten sanamuotojen täsmennyksiä, koskien ansiorajaa. Työeläkekuntoutuksen kannalta merkittävin lähihistorian uudistus toteutui vuonna 2004, jolloin ammatillisesta kuntoutuksesta tuli subjektiivinen oikeus, mikä mahdollisti valitusoikeuden kuntoutuspäätökseen. Vuonna 2005 tulevan ajan oikeuden vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Vuoden 2007 lainmuutos puolestaan laajensi kuntoutuksen valitusoikeuden kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin ja mm. kuntoutuksen toimenpiteistä poistettiin ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinällinen kuntoutus ja kuntoutustutkimus.

Itse kuntoutusprosessi koostuu neljästä vaiheesta: kuntoutuksen hakemisesta, kuntoutusoikeuden ratkaisemisesta, kuntoutuksen toteutuksesta ja tuloksesta.

Tässä raportissa kuntoutuksen hakemisvaihe sisältää tietoa vireille tulleista kuntoutushakemuksista. Kuntoutusoikeuden ratkaisemisessa tarkastellaan kuntoutuspäätöksiä ja valitusoikeutta. Kuntoutuksen toteutusvaiheessa on tietoa kuntoutujien taustasta, lukumääristä, iästä, diagnooseista, kuntoutuksen keinoista ja kuntoutuskustannuksista. Kuntoutuksen tulos -osio kohdistuu päätyneisiin kuntoutusohjelmiin, kuntoutuksen välittömään tulokseen eli päätyikö kuntoutuja takaisin työelämään vai eläkkeelle. Tarkastelussa on myös seurattu rekistereitä hyödyntäen kuntoutuksensa päättäneiden elämäntilannetta kuntoutuksen jälkeen, lähinnä työssäolon pysyvyyttä. Kuntoutuksen tuloksellisuuteen liittyy myös kustannustehokkuus näkökulma. Päätyneiden kuntoutusohjelmien kustannusten osalta on selvitetty kuntoutuksen hintaa, mitä kuntoutus maksoi, oliko kuntoutus edullisempaa kuin työkyvyttömyyseläke ja missä ajassa kuntoutus maksoi itsensä takaisin.

Raportin luvut perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin ja Eläketurvakeskuksen rekistereihin.

Kuntoutusraportin sisällöstä vastaa Leena Saarnio, jolle julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja muutosehdotukset voi osoittaa. Lukujen tuottamisesta ovat vastanneet Jari Kannisto ja Jukka Lampi.

SISÄLTÖ

ABSTRAKTI	3
LUKIJALLE	5
1 Työeläkekuntoutus	9
2 Kuntoutuksen hakeminen.....	12
2.1 Kuntoutushakemukset	12
3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen.....	13
3.1 Kuntoutuspäätökset	13
3.2 Myöntö- ja hylkäysprosentit.....	14
3.3 Hylkäyssyyt	17
3.4 Valitusoikeus.....	18
4 Kuntoutuksen toteutus.....	19
4.1 Kuntoutujat	20
4.2 Kuntoutuspalvelulajit.....	22
4.3 Kuntoutuspalvelujen käyttöjakauma vuosina 2001–2009	24
4.4 Kuntoutuskustannukset.....	25
5 Kuntoutuksen tulos.....	27
5.1 Vuosina 2000–2009 päättyneet kuntoutusohjelmat	27
5.2 Vuonna 2009 päättyneet kuntoutusohjelmat.....	28
5.3 Vuonna 2003 päättyneiden kuntoutusohjelmien seuranta diagnoosin mukaan	31
5.4 Kuntoutuksen hinta.....	33
Taulukoiden kuvaus ja käytetyt käsitteet	36
Taulukot	39

Taulukkoluetelo

1. Vuoden 2009 aikana annetut kuntoutuspäätökset	39
2. Vuoden 2009 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset	40
2.1 Vuoden 2009 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut	41
3a. Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet	42
3a.1 Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet.....	43
3b. Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, miehet	44
3b.1 Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet	45
3c. Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, naiset.....	46
3c.1 Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset	47
4. Vuoden 2009 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain	48
5. Vuoden 2009 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain	49
6. Vuoden 2009 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain	50
7. Vuoden 2009 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain	51

1 Työeläkekuntoutus

Työeläkelakien mukainen kuntoutus kohdistuu työikäisiin henkilöihin, joiden yhteys työelämään ei ole katkennut. Kuntoutus on luonteeltaan ammatillista ja yksilöllistä. Työeläkekuntoutuksella pyritään ehkäisemään työntekijän tai yrittäjän joutumista työkyvyttömyyseläkkeelle tai ainakin myöhentää sen alkamista. Kuntoutuksen tavoitteena on, että henkilö pystyy sairaudesta, viasta tai vammasta huolimatta jatkamaan työelämässä mahdollisimman pitkään. Pääsyn työeläkekuntoutuksen piiriin säätelee kuntoutuslainsäädäntö. Oikeus työeläkekuntoutukseen edellyttää hakijaltaan aina työkyvyttömyyden uhkaa ja kuntoutuksen on oltava myös tarkoituksenmukaista. Työeläkevakuuttajat vastaavat työeläkekuntoutuksesta ja laitosten kuntoutusasiantuntijat tekevät ratkaisun oikeudesta kuntoutukseen. Kuntoutusoikeuden arviointi perustuu aina kokonaisvaltaiseen, yksilökohtaiseen arvioon.

Kuntoutuslait ja lain muutokset

Koko kuntoutusta koskeva lainsäädäntö uusittiin lokakuussa 1991 voimaantulleilla säädöksillä. Ammatillisen kuntoutuksen tavoitteeksi asetettiin, että henkilö pystyisi jatkamaan työssä pitempään tai palaamaan takaisin työelämään. Kuntoutus oli harkinnanvaraista eikä valitusoikeutta ollut. Työelämästä tulevan kuntoutujan toimeentuloturvaksi säädettiin kuntoutusraha ja yhteistyötä eri kuntouttajatahojen välillä pyrittiin tehostamaan ja selkiyttämään.

Vuoden 1996 lain muutoksessa korostettiin edelleen kuntoutuksen ensisijaisuutta. Määräaikaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä tuli kuntoutustuki, johon piti aina liittyä hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Osatyökyvyttömyyseläkkeen käyttöä pyrittiin lisäämään. Eläkkeeltä tulevan kuntoutujan toimeentuloa parannettiin. Aktiiviselta kuntoutusajalta maksettu kuntoutuskorotus nostettiin 10 prosentista 33 prosenttiin.

Vuoden 2004 alussa ammatillisesta kuntoutuksesta tuli lakisääteinen työeläke-etuus. Kuntoutuksen hakija sai valitusoikeuden kuntoutusoikeutta koskevaan päätökseen mutta ei vielä valitusoikeutta kuntoutuksen sisällöstä. Vuoden 2004 kuntoutuslainsäädännön tavoitteena oli varhenta ammatillisen kuntoutuksen aloittamista. Säännöksillä pyrittiin vaikuttamaan siihen, että yhä useampi henkilö pysyisi työelämässä entistä pitempään, jolloin keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä nousisi ja paine työeläkemaksujen nostamiseen vähenisi.

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksesta seurasi muutoksia kuntoutuksen saamisen edellytyksiin ja kuntoutusrahan laskentaan. Tulevan ajan vaatimus korvattiin ansiorajavaatimuksella. Työkyvyttömyyseläkkeen laskenta muuttui, ja näitä muutoksia sovellettiin myös kuntoutusrahan laskentaan. Muutokset astuivat voimaan vuoden 2006 alussa.

Vuoden 2007 alusta lukien yksityisen alan palkansaajia koskevat eläkelait TEL, LEL ja TaEL yhdistettiin yhdeksi laiksi, TyEL:ksi. Uudistuksen yhteydessä kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty suuria muutoksia. Ehkä merkittävin muutos oli valitusoikeuden laajeneminen kaikkiin työeläkekuntoutusta koskeviin päätöksiin, myös kuntoutuksen sisältöön. Uudistuksen myötä kuntoutuksen keinovalikoimasta poistettiin kuntoutustutkimus ja ammatillisen kuntoutuksen tukemiseksi myönnettävä lääkinällinen kuntoutus. Tutkimus korvau-

tui selvityksillä, joita tarvittaessa käytetään ainoastaan kuntoutussuunnitelman laatimiseen, ei kuntoutusoikeuden arviointiin. Muutoksia tehtiin myös työllistymisen tukemiseksi myönnettävään kuntoutusavustukseen.

Vuoden 2008 aikana kuntoutusta koskeviin säädöksiin ei tehty mainittavia muutoksia. Ansiorajaedellytysten määrittelyä täsmennettiin tapauksissa, jossa kuntoutusta haettiin työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä.

Vuonna 2009 työeläkekuntoutukseen ei tehty lakimuutoksia.

Työeläkekuntoutuksen kriteerit

Alle 63-vuotiaalla työntekijällä tai yrittäjällä on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi kuntoutusta, jos seuraavat kriteerit täyttyvät:

1. Asianmukaisesti diagnosoitu sairaus, vika, tai vamma, joka aiheuttaa henkilölle uhan tulla työkyvyttömäksi lähitulevaisuudessa eli noin viidessä vuodessa, jos kuntoutustoimenpiteisiin ei ryhdytä.
2. Ansioraja vaatimus täyttyy. Vuoden 2006 alusta lähtien tulevan ajan edellytyksen on korvannut ansiorajavaatimus, jonka mukaan työntekijällä tulee olla työskentelystä saatuja ansioita kuntoutuksen hakemista edeltäneiden viiden vuoden aikana vähintään 29 959,01 euroa (vuoden 2009 tasossa). Myös työkyvyttömyyseläkkeellä oleva henkilö voi saada ammatillista kuntoutusta. Työkyvyttömyyseläkkeen saajalta edellytetään, että eläkkeen tulevan ajan ansiot ovat vähintään 29 959,01 euroa.
3. Hakijan työssäolon täytyy olla vakiintunutta eikä yhteys työelämään ole katkennut ja työeläketurvaa on ansaittu riittävästi. Työhistorian ei tarvitse olla aukoton eikä kokonaistyöajalle ole asetettu mitään ehdotonta kestoä.
4. Hakijalla ei ole oikeutta tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmän ammatilliseen kuntoutukseen.
5. Kuntoutuksen avulla voidaan estää tai lykätä joutumista työkyvyttömyyseläkkeelle tai auttaa jo työkyvyttömyyseläkkeellä oleva takaisin työelämään.
6. Työeläkekuntoutus säästää eläkemenoja.

Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa hakijan ikä, koulutus, työkokemus, aikaisempi toiminta, yhteys työelämään, muut sosiaalis-taloudelliset tekijät sekä se johtaako haettu ammatillinen kuntoutus hakijan terveydentilaan sopivassa työssä jatkamiseen. Tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa otetaan myös huomioon, lykkääkö ammatillinen kuntoutus hakijan eläkkeelle siirtymistä vai ei.

Työeläkekuntoutuksen keinot

Ammatillinen kuntoutus on yksilöllistä, ja sisällöltään työeläkelaitosten tukema kuntoutus voi olla:

- kuntoutusneuvontaa
- työpaikkakuntoutusta: työkokeilua, työhön valmennusta
- työhön tai ammattiin johtavaa koulutusta
- tukea yritystoiminnan aloittamiseen tai jatkamiseen (elinkeinotuki)
- kuntoutuksen aiheuttamien tarpeellisten ja välttämättömien kustannusten korvaamista esim. työssä tarvittavat välineet ja laitteet

Työeläkejärjestelmän ammatillisen kuntoutuksen lähtökohtana on yhteistyö kuntoutujan työpaikan kanssa. Työkokeilun ja työhön valmennuksen avulla selvitetään työjärjestelyn ja uudelleensijoittumisen mahdollisuudet työpaikalla sekä järjestetään tarvittavaa kurssimuotoista koulutusta. Jos nämä ratkaisut eivät johda terveydentilan kannalta toivottuun tulokseen, voidaan harkita ammatillista uudelleen koulutusta.

Toimeentulo kuntoutuksen aikana

Työeläkekuntoutuksessa maksettavia kuntoutusetuuksia ovat:

Kuntoutusraha

Kuntoutusraha on työelämästä suoraan kuntoutukseen lähtevälle maksettu toimeentuloetus. Suuruudeltaan se on työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen määrä korotettuna 33 prosentilla. Kuntoutusrahaa maksetaan vain aktiivisen kuntoutuksen ajalta.

Jos työnantaja maksaa palkan työkokeilun, työhön valmennuksen tai oppisopimuskoulutuksen ajalta, maksetaan kuntoutusraha työnantajalle palkkaa vastaavalta ajalta. Jos palkka on kuntoutusrahaa pienempi, maksetaan loppuosa kuntoutusrahasta kuntoutujalle itselleen.

Osakuntoutusraha

Osakuntoutusrahaa maksetaan henkilölle, joka osittain jatkaa ansiotyötä ammatillisen kuntoutuksen rinnalla. Osakuntoutusraha on puolet kuntoutusrahan määrästä.

Harkinnanvarainen kuntoutusavustus

Harkinnanvarainen kuntoutusavustus on etuus, jota voidaan maksaa kuntoutussuunnitelman laatimista varten, kuntoutuksen odotusajalta tai kuntoutuksen väliaikojen ajalta, korkeintaan kolmelta kuukaudelta. Yrittäjille (YEL, MYEL) ja kuntatyöntekijöille (KuEL) kuntoutusavustus voidaan myöntää työllistymisen tueksi kuntoutuksen jälkeiselle ajalle, jos kuntoutujalla ei ole muuta toimeentuloa.

Kuntoutusavustus on määräaikainen ja työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen, eikä siihen lisätä 33 prosentin korotusta. Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta ei myönnetä, jos kuntoutuja saa esim. sairauspäivärahaa tai työttömyyspäivärahaa. Kuntoutusavustus voidaan mak-
saa myös osa-avustuksena.

Kuntoutustuki

Kuntoutustuki on määräaikainen työkyvyttömyyseläke, joka voidaan myöntää silloin kun sairauspäiväraha-aika ei ole ollut riittävä työkyvyn palautumiseen ja työkyvyttömyys on kestänyt tai sen arvioidaan kestävän vähintään vuoden ajan. Kuntoutustuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle on tehty hoito- tai kuntoutussuunnitelma terveydenhuollossa tai työterveyshuollossa.

Kuntoutuskorotus

Kuntoutuskorotus on kuntoutustuen tai työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi myönnettävä korotus, jota maksetaan aktiivisen kuntoutuksen ajalta. Korotus on 33 prosenttia maksettavan eläkkeen määrästä.

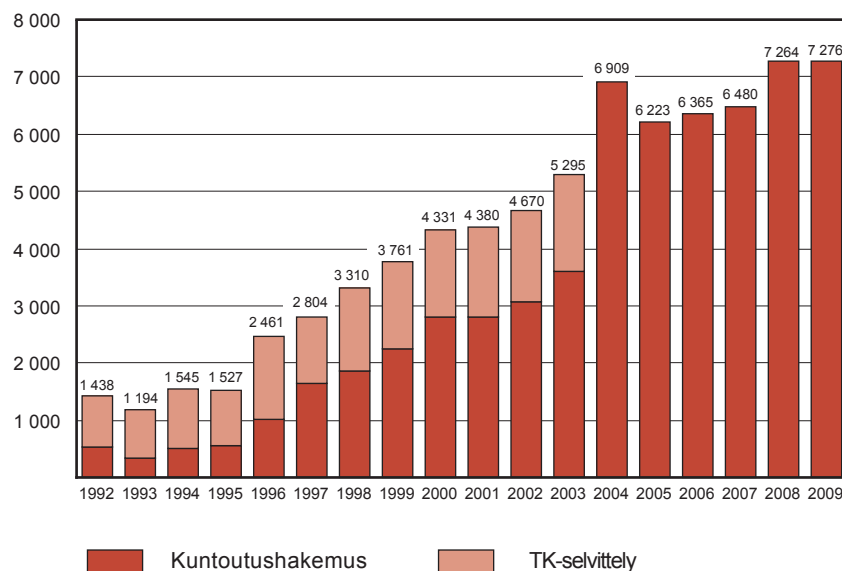
2 Kuntoutuksen hakeminen

Kuntoutukseen hakeutuminen voi käynnistyä työntekijän, työnantajan, työterveyshuollon tai terveydenhuollon aloitteesta. Kuntoutustoimenpiteisiin voidaan ryhtyä jo ennen kuin henkilö joutuu sairaalomalle. Kansaneläkelaitoksen toimesta kuntoutustarveselvitys on tehtävä viimeistään silloin, kun sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan suorituspäivien lukumäärä ylittää 60 päivää. Tämän selvittelyn yhteydessä Kansaneläkelaitos voi joko lähettää kuntoutustiedustelun työeläkelaitokseen tai ohjata henkilön ottamaan itse yhteyttä työeläkelaitokseen. Jos henkilöllä on vireillä työkyvyttömyyseläkehakemus, on työeläkelaitoksen selvitettävä hakijan kuntoutusmahdollisuudet ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä.

Kuntoutuksen hakemista koskevat samat säännökset kuin eläkkeen hakemistakin. Kuntoutusta haetaan aina sitä varten laadituilla lomakkeilla. Hakemuksen liitteenä tarvitaan aina työterveyslääkärin tai muun hoitavan lääkärin antama B2-lääkärinlausunto jäljellä olevasta työ- ja toimintakyvystä. Usein pyydetään myös työnantajalta kuvausta hakijan työtehtävistä.

2.1 Kuntoutushakemukset

Vuoden 2009 aikana tuli vireille 7 276 kuntoutushakemusta. Kuukausitasolla hakemuksia oli vireillä keskimäärin noin 606 hakemusta/kuukausi. Hakemuskäärät pysyivät lähes edellisvuoden tasossa. Kuntoutusuudistusvuonna 2004 hakemuksia tuli vireille 30 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Subjektiivinen oikeus kuntoutukseen ja kuntoutuksen saama julkisuus lisäsivät tuolloin työeläkelaitoksissa hakemuskäiriä ja joukkoon mahtui myös tapauksia, jotka eivät kaikilta osin täyttäneet työeläkekuntoutuksen kriteereitä. Tilastoseurannassa tämä näkyi korkeana hylkäysosuutena. Seurannan alkua ajoista, vuodesta 1992 lähtien hakemuskäärät ovat yli viisinkertaistunut (kuvio 1). Työeläkekuntoutuksen hakemista ovat lainmuutosten ohella edistäneet TELA:n ja Kela:n välinen yhteistyösopimus sekä työeläkelaitosten tehostunut kuntoutustoiminta.

Kuvio 1. Vireille tulleet kuntoutushakemukset vuosina 1992–2009

3 Kuntoutusoikeuden ratkaiseminen

Oikeuden työeläkekuntoutukseen säätelee kuntoutuslainsäädäntö. Kuntoutuksen hakijan täytyy täyttää työeläkekuntoutuksen asettamat vaatimukset. Työeläkelaitoksen kuntoutuksen asiantuntijat tutkivat hakijan asiakirjojen perusteella työkyvyttömyyden uhan ja kuntoutustarpeen ja varmistavat näin, että kuntoutuslainsäädännön asettamat normit, säädökset ja kriteerit toteutuvat kuntoutuksen hakijan kohdalla. Myönteinen kuntoutuspäätös sisältää aina kuntoutussuunnitelman. Mikäli hakijalla ei ole kuntoutussuunnitelmaa, voidaan hänelle antaa ennakkopäätös, joka on voimassa 9–12 kuukautta. Jos kuntoutusta ei katsota aiheelliseksi, on työeläkelaitoksen perusteltava antamansa hylkäyspäätös ja ohjattava hakija selvittämään kuntoutusmahdollisuutensa muista järjestelmistä, esim. Kelasta tai työ- ja elinkeinohallinnosta.

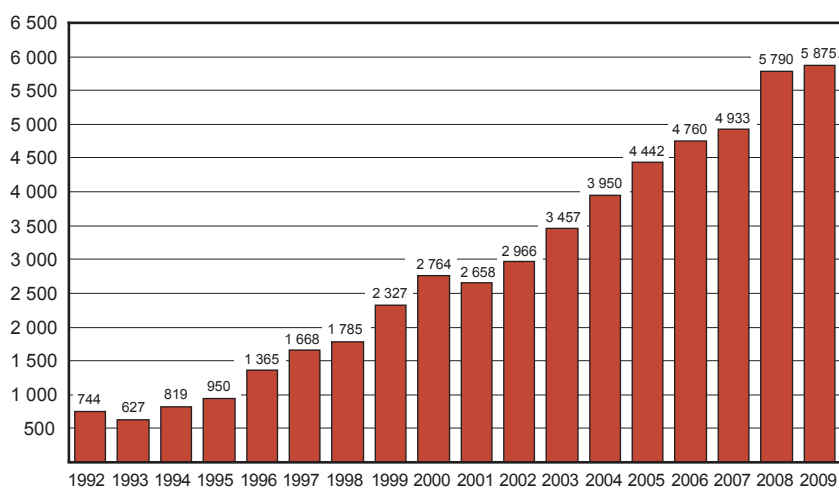
3.1 Kuntoutuspäätökset

Vuoden 2009 aikana annettiin 7 148 kuntoutuspäätöstä, lähes saman verran kuin edellisvuonna, kasvua oli vain muutama prosentti. Kuntoutuspäätöksistä myönteisiä oli 5 875 (82 prosenttia) ja hylkäyksiä 1 273 (18 prosenttia). Kuntoutuspäätösten keskimääräinen käsittelyaika oli 36 päivää.

Myönteiset kuntoutuspäätökset

Myönteisiä kuntoutuspäätöksiä annettiin 5 875, kasvua edellisvuodesta oli 2 prosenttia (kuvio 2). Tilastoseurannan alkuaikoihin verrattuna myönteisten päätösten lukumäärä on kasvanut lähes kahdeksankertaiseksi. Vuonna 2009 annetuista myönteisistä kuntoutuspäätöksistä yli puolet (55 prosenttia) oli naisten. Vielä vuonna 2003 miesten osuus myönteisistä päätöksistä oli hieman suurempi. Naiset nousivat enemmistöksi vuodesta 2004 lähtien.

Kuvio 2. Myönteiset kuntoutuspäätökset vuosina 1992–2009

Myönteisen kuntoutuspäätöksen saaneista yli 70 prosenttia oli työelämässä. Vuoteen 1996 asti myönteisen kuntoutuspäätöksen saaneista yli puolet oli eläketaustaisia. Työelämästä tulevien myönteisten päätösten lukumäärät kasvoivat vuonna 2009 edellisvuodesta 4 prosenttia. Vastaavasti eläketaustaisten, lähinnä työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olevien, myönteisten kuntoutuspäätösten määrät laskivat edellisvuodesta 5 prosenttia.

3.2 Myöntö- ja hylkäysprosentit

Vuonna 2009 annetuista kuntoutuspäätöksistä 82 prosenttia oli myönteisiä. Kuntoutushakemusten hylkäysprosentti on tilastoseurannan aikana, vuodesta 2004 lähtien laskenut 29 prosentista 18 prosenttiin (taulukko 1), mihin se näyttäisi viime vuosina vakiintuneen. Kohtuullisella tasolla oleva hylkäysprosentti saattaa olla osoitus kuntoutuksen oikea-aikaisesta käynnistämisestä. Yhä useampi kuntoutuksen hakija näyttäisi täyttävän kuntoutuksen asettamat kriteerit. Taulukon hylkäysprosentteissa eivät ole mukana ns. lainopilliset hylkäykset. Tällaisia lainopillisia hylkäyksiä ovat muun muassa tapaukset, joissa henkilön ansiorajavaatimus ei täyty tai asia kuuluu tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmän piiriin. Vuonna 2009 lainopillisia hylkäyksiä oli kaikkiaan 141, edellisvuonna 181.

Taulukko 1. Kuntoutushakemusten myöntö- ja hylkäysprosentit vuosina 2004–2009

Vuosi	Myöntöprosentti	Hylkäysprosentti	Päätösten lukumäärä
2004	71	29	5 569
2005	76	24	5 846
2006	81	19	5 916
2007	82	18	6 023
2008	82	18	7 026
2009	82	18	7 148

Hylkäysprosentin suuruus vaihtelee sukupuolen, iän, kuntoutustaustan, diagnoosin ja kuntouttajatahon mukaan.

Myönnöt ja hylkäykset sukupuolen ja iän mukaan

Miesten kuntoutushakemuksia hylättiin jonkin verran vähemmän kuin naisten (taulukko 2). Eräänä selityksenä tähän voidaan pitää miesten ammattirakennetta. Kuntoutusasiakkaana olevat miehet työskentelevät naisia useammin fyysisesti raskaissa ammateissa, joissa esiintyy vaikea-asteisia tuki- ja liikuntaelinten sairauksia. Miehet edustavat tässä mielessä ns. 'selkeämpiä kuntoutusasiakkaita'. Miehillä on usein myös naisia yhtenäisempi työhistoria.

Taulukko 2. Kuntoutuspäätökset sukupuolen mukaan vuonna 2009

Kuntoutuspäätökset	Miehet		Naiset		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myöntöpäätökset	2 647	83	3 228	81	5 875	82
Hylkäyspäätökset	538	17	735	19	1 273	18
Kaikki	3 185	100	3 963	100	7 148	100

Kun harkitaan kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuutta, on iällä merkitystä. Iäkkäämmällä henkilöllä on omaan ammattiin liittyvä työkyvyn menettämisen uhka painavampi, kuntoutusta puoltava seikka kuin nuoremmalla. Kuntoutuksenhakijoista 55–64-vuotiaiden hakemuksia hylättiin vähiten. Hylkäysprosentti oli tässä ikäryhmässä 12 prosenttia ja annetuista päätöksistä joka kuudes koski tätä ikäluokkaa. Eniten työeläkelaitokset hylkäsivät alle 35-vuotiaiden hakemuksia. Annetuista päätöksistä 14 prosenttia koski tätä ikäluokkaa ja hylkäysprosentti oli 31 prosenttia. Kuntoutuspäätöksistä 42 prosenttia koski 45–54-vuotiaita ja hylkäysprosentti tässä ikäryhmässä oli 15 prosenttia.

Myönnöt ja hylkäykset kuntoutustaustan mukaan

Kuntoutuspäätöksen saaneista 73 prosenttia oli työelämässä. Työssä olevien kuntoutushakemuksia hylättiin suhteessa enemmän kuin eläkkeeltä tulevien. Työelämästä tulevien hylkäysprosentti oli 20 prosenttia ja eläketaustaisten 10 prosenttia (taulukko 3). Ilmeisesti eläketaus-

taisten hakijoiden joukko on valikoituneempi ja heidän työkyky-/sairaustilanteensa tunnetaan usein paremmin. Lisäksi eläketaustaisella hakijalla uhkaa jäädä pysyvästi työkyvyttömyyseläkkeelle voidaan pitää työtaustaista todellisempänä.

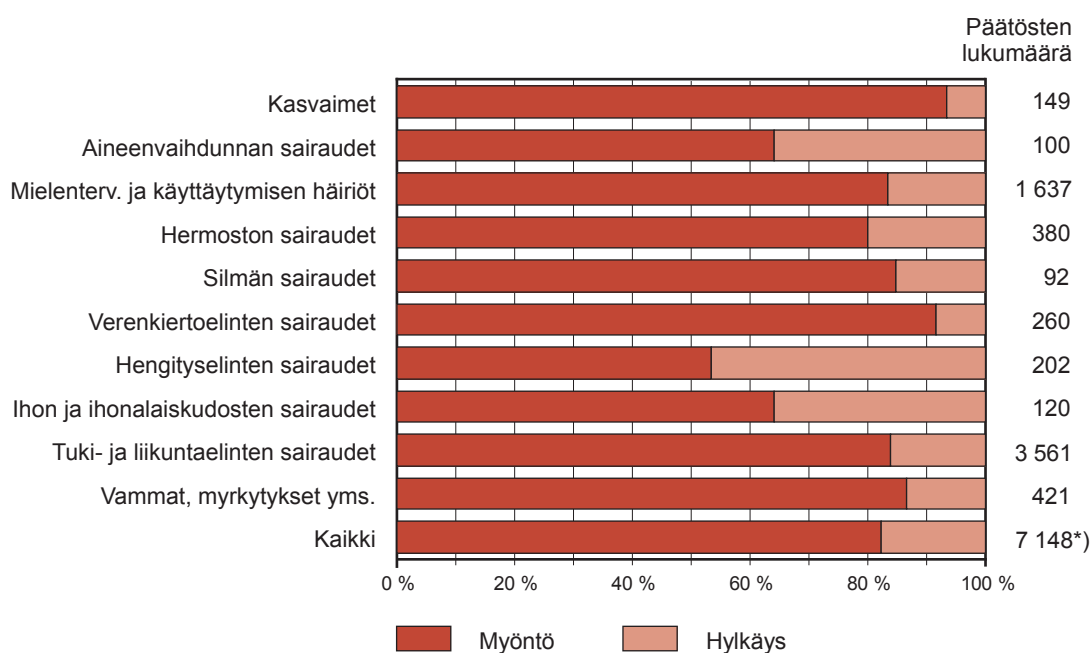
Taulukko 3. Kuntoutuspäätökset kuntoutustaustan mukaan vuonna 2009

Kuntoutus-päätökset	Työelämässä		Eläkkeellä		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myöntöpäätökset	4 257	80	1 618	90	5 875	82
Hylkäyspäätökset	1 092	20	181	10	1 273	18
Kaikki	5 349	100	1 799	100	7 148	100

Myönnöt ja hylkäykset diagnoosin mukaan

Kuviossa 3 on tarkasteltu, miten myöntö- ja hylkäysprosentit jakautuivat eri sairausryhmissä. Kuviossa ovat eriteltyinä vain ne diagnoosit, joissa tapauksia oli enemmän kuin 50. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet sekä mielenterveyden häiriöt olivat suurimmat sairausryhmät ja niiden osuus oli 73 prosenttia kaikista kuntoutuspäätöksistä. Hylkäysprosentit näissä sairausryhmissä olivat 16–17 prosentin luokkaa. Hakemuksia, joissa oli taustalla jokin hengityselinten sairaus, hylättiin suhteessa eniten, hylkäysprosentti oli 47. Hengityselinten sairauksien osuus kuntoutuspäätöksistä on kuitenkin pieni, parin prosentin luokkaa. Vähiten hakemuksia hylättiin kasvaimien sairausryhmässä. Hylkäysprosentti oli tässä diagnoosiluokassa 7.

Kuvio 3. Myöntöjen ja hylkäysten osuudet (%) diagnoosin mukaan vuonna 2009

*) Sisältää 226 päätöstä muista sairausryhmistä

Myönnöt ja hylkäykset kuntouttajatahon mukaan

Yksityisellä sektorilla kuntoutushakemuksia hylättiin enemmän kuin julkisella sektorilla (taulukko 4). Julkisella puolella hylkäysprosentit poikkesivat toisistaan, riippuen siitä, oliko kysymys kunta- vai valtiosektorista. Valtiosektorilla kuntoutushakemuksia hylättiin vähiten. Syyinä lienee kuntoutusjärjestelmien erilaisuus. Valtiokonttori on samalla sekä yksi työeläkelaitos että työnantaja työterveyshuoltoineen, joka koordinoi luontevasti työeläkekuntoutusta. Kunta-alalla työeläkekuntoutuksen toimijana on myös vain yksi eläkelaitos, Kuntien eläkevakuutus. Kuntatyönantajat ovat kuitenkin kokonsa ja taloudellisen tilanteensa suhteen erilaisia. Yksityisellä sektorilla on taas monta työeläkekuntoutusta järjestävää työeläkevakuuttajaa ja myös yrittäjien ja työterveyshuollon kenttä on monimuotoisempi.

Taulukko 4. Kuntoutuspäätökset kuntouttajatahon mukaan vuonna 2009

Kuntoutuspäätökset	Yksityinen sektori		Julkinen sektori		Kaikki	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Myöntöpäätökset	4 150	81	1 725	86	5 875	82
Hylkäyspäätökset	995	19	278	14	1 273	18
Kaikki	5 145	100	2 003	100	7 148	100

3.3 Hylkäyssyyt

Jos kuntoutuksen hakija on saanut hylkäävän päätöksen, on työeläkelaitoksen perusteltava ratkaisunsa. Mikäli henkilön kuntoutushakemus on hylätty esim. sillä perusteella, että työkyvyttömyyden uhkaa ei ole, ei eläkelaitoksen perusteluissa ole otettu kantaa kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuuteen. Jos taas hakijan kohdalla ei täyty työkyvyttömyyden uhan eikä tarkoituksenmukaisuuden vaatimus, on päätös perusteltava kummankin osalta. Työeläkelaitosten käyttämiä hylkäyssyytiä ovat:

1. Ei tulevan ajan oikeutta, ansiomäärävaatimus

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa tulevan ajan ansiovaatimus ei täyty tai työskentelyn päättymisestä on jo kulunut pari kolme vuotta, yhteys työelämään voidaan katsoa katkenneen ja hakijaa ei voida pitää työelämään vakiintuneena. Vuoden 2006 alusta lähtien ns. tulevan ajan edellytyksen on korvannut ansiomäärävaatimus.

2. Tapaturma- tai liikennevakuutuslaitos kuntouttaa

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa kuntoutuksen tarve johtuu työtapaturmasta, ammattitaudista tai liikennevahingosta. Tapaturma- tai liikennevakuutuslaitos on aina ensisijainen ammatillisessa kuntoutuksessa.

3. Ei työkyvyttömyyden uhkaa

Luokkaan kuuluvat esim. tapaukset, joissa lääketieteelliset löydökset ovat niin vähäisiä, ettei niiden katsota aiheuttavan pidempiaikaista työkyvyttömyyden uhkaa. Uhkaa arvioitaessa otetaan huomioon henkilön toimintakyky ja sen oletettava kehitys lähivuosina.

4. Kuntoutus ei tarkoituksenmukaista

Luokkaan kuuluvat mm. tapaukset, joissa henkilöllä on työkyvyttömyyden uhka, mutta sitä ei voida ammatillisella kuntoutuksella vähentää tai henkilöllä on koulutusta tai työkokemusta muilta aloilta ja näin ollen riittävät valmiudet jatkaa työelämässä.

5. Muu syy

Luokkaan kuuluvat tapaukset, joissa edelliset syyt eivät ole sopivia. Esimerkiksi henkilön lääkinnällinen kuntoutus voi olla vielä kesken ja mahdolliseen ammatilliseen kuntoutukseen otetaan kantaa vasta, kun lääkinnällinen kuntoutus on edennyt niin pitkälle, että ammatillinen kuntoutus voidaan aloittaa.

Työkyvyttömyyden uhan puute ja se, ettei kuntoutus ole tarkoituksenmukaista, ovat koko tilastoseurannan ajan olleet yleisimpiä syitä hylätä hakijan oikeus kuntoutukseen. Muiden hylkäysperusteiden käyttö on ollut vähäistä.

Vuonna 2009 kaikista hylkäyspäätöksen saaneista 57 prosentilla ei todettu olevan työkyvyttömyyden uhkaa ja 31 prosentilla kuntoutusta ei pidetty tarkoituksenmukaisena. Yleisin syy hylätä työelämästä tulevan kuntoutushakemus oli, ettei työkyvyttömyyden uhkaa ollut. Vastaavasti eläketaustaisella tyypillisin hylkäyssyy oli, ettei kuntoutusta pidetty tarkoituksenmukaisena.

3.4 Valitusoikeus

Kuntoutuksen hakijalla on nykyisin valitusoikeus kaikista kuntoutusta koskevista päätöksistä. Valitusoikeus koskee päätöksiä hakijan oikeudesta kuntoutukseen, kuntoutuksen sisällöstä (kuntoutussuunnitelma) ja tarkoituksenmukaisuudesta. Myös kuntoutusetuuden myöntämisestä, määrästä, maksuajasta sekä muista kulujen korvaamisista voi valittaa. Muutosta päätökseen voi hakea 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Kuntoutuksen hakija voi valittaa päätöksestä ensin eläkelaitokseen, joka harkintansa mukaan voi oikaista aiemman päätöksensä. Työeläkelaitoksen päätöksestä voidaan valittaa Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja edelleen vakuutusoikeuteen.

Työeläkelaitokseen tuli vuoden 2009 aikana vireille 306 kuntoutuspäätöstä koskevaa valitusta. Näistä laitokset itse oikaisivat 16 päätöstä (taulukko 5). Valitukset koskivat pääasiassa kuntoutusoikeutta. Työeläkelaitosten päätöksestä valitettiin edelleen Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan.

Taulukko 5. Työeläkelaitosten käsittelemät kuntoutusvalitukset vuonna 2009

Valitukset ja valituksen syy	Valitusten lukumäärä	Työeläkelaitos muuttanut päätöstä, lkm
Käsitellyt valitukset yhteensä	306	16
- kuntoutusoikeutta koskevat	243	10
- sisältöä koskevat	30	4
- muut	33	2

Vuoden 2009 aikana Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (TELK) ratkaisi 280 päätöstä. Työeläkelaitoksen päätöstä muutettiin 34 tapauksessa ja loput valitukset pääosin hylättiin (taulukko 6). Pääsääntöisesti valitukset koskivat kuntoutusoikeutta. Yleisin hylkäyksen syy oli, että henkilöllä ei ollut työkyvyttömyyden uhkaa. Kuntoutuskustannuksista valitettiin vain kolmessa tapauksessa ja yhdessä päätöstä muutettiin.

Seuraavassa asteessa, Vakuutusosoikeudessa ratkaistiin 54 valitusta. Näistä päätöstä muutettiin yhdessä tapauksessa.

Taulukko 6. Kuntoutusvalitukset Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa vuonna 2009

Valituksen syy	Ratkaisujen lukumäärä	Päätöstä muutettu, lkm
Käsitellyt valitukset yhteensä	280	34
Kuntoutusoikeus	276	33
- työkyvyttömyyden uhka	173	13
- tarkoituksenmukaisuus	83	16
- edellytykset	20	4
Kuntoutusraha	1	-
Kuntoutuskustannukset	3	1

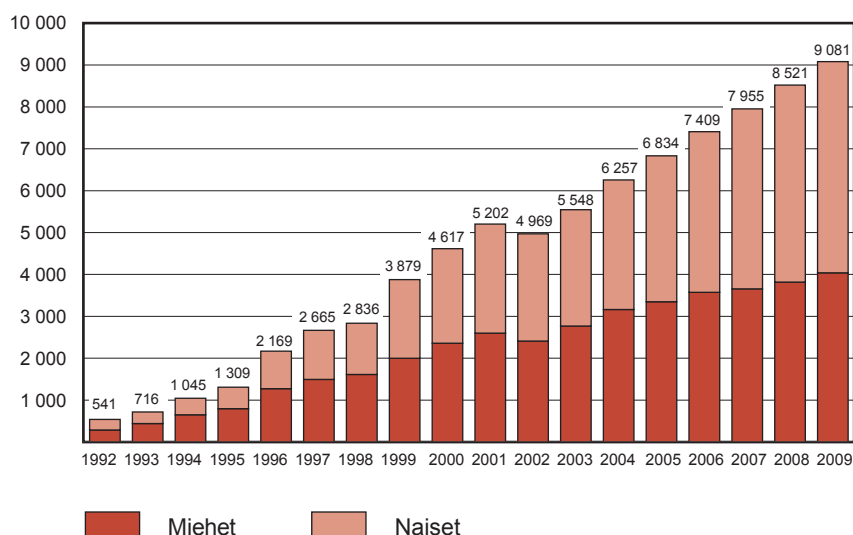
4 Kuntoutuksen toteutus

Ammatillinen kuntoutus suunnitellaan aina yksilöllisesti kuntoutujan tarpeet ja mahdollisuudet huomioiden. Kun kuntoutuksen hakija on saanut myönteisen kuntoutuspäätöksen, täytyy hänen toimittaa työeläkelaitokselle sopiva kuntoutussuunnitelma alle vuoden sisällä. Työeläkekuntoutuksen toimenpiteet ovat luonteeltaan ammatillisia. Keskeisiä kuntoutuksen toimenpiteitä ovat muun muassa työkokeilu tai työhön valmennus, elinkeinotuki, kurssit, ammattiin johtava koulutus sekä kuntoutuksen aiheuttamien muiden tarpeellisten kustannusten korvaaminen. Kuntoutuksen lähtökohtana on aina ensin selvittää töiden järjestely omalla työpaikalla tai mahdollisuudet saada töitä muualta. Vasta viimeisenä vaihtoehtona harkitaan uudelleenkoulutusta. Tällöin työllistyminen tapahtuu yleensä avoimilla työmarkkinoilla. Usein kuntoutussuunnitelmaan voi kuulua useampia kuntoutustoimenpiteitä kuten esim. työkokeilua ja koulutusta.

4.1 Kuntoutujat

Vuoden 2009 aikana työeläkekuntoutuksessa oli 9 081 henkilöä (kuvio 6). Kuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 7 prosenttia. Valtaosa kuntoutujista (72 prosenttia) tuli työelämästä tai oli työttömänä aloittaessaan kuntoutuksen. Näin on ollut vuodesta 1996 lähtien. Miesten osuus kuntoutujista oli 1990-luvulla suurempi kuin naisten, mutta naiset tulivat enemmistöksi 2000-luvulla. Erot sukupuolten välillä ovat tosin pienet. Vuonna 2009 kuntoutujista 56 prosenttia oli naisia. Työeläkekuntoutujat tulivat pääosin yksityiseltä sektorilta (72 prosenttia), miehistä 89 prosenttia ja naisista 58 prosenttia. Erityisesti kunta-ala on naisvaltaista, siellä 84 prosenttia kuntoutujista oli naisia.

Kuvio 4. Työeläkekuntoutusta saaneet vuosina 1992–2009

Kuntoutuja ja ikä

Vuonna 2009 työeläkekuntoutujien keski-ikä oli 46 vuotta, naisilla 47 ja miehillä 45. Kaikista kuntoutujista alle 35-vuotiaita oli 12 prosenttia ja yli 54-vuotiaita 15 prosenttia. Erityisesti 55 vuotta täyttäneiden osuus kuntoutujista on ollut kasvava, sillä vuonna 1992 heidän osuutensa oli vain 1,5 prosenttia, eli suhteellinen osuus on kymmenkertaistunut. Todettakoon vielä, että vuonna 1992 työeläkekuntoutujien keski-ikä oli 42 vuotta. Vuoden 2009 kuntoutujissa ikäluokka 45–54 vuotta on suurin (44 prosenttia kaikista). Taulukossa 7 on tarkasteltu kuntoutujien jakaantumista eri ikäryhmiin myös sukupuolittain. Kaikista kuntoutujista runsas puolet (55 prosenttia) oli naisia ja heitä oli suhteellisesti tätäkin enemmän vanhemmissa ikäryhmissä.

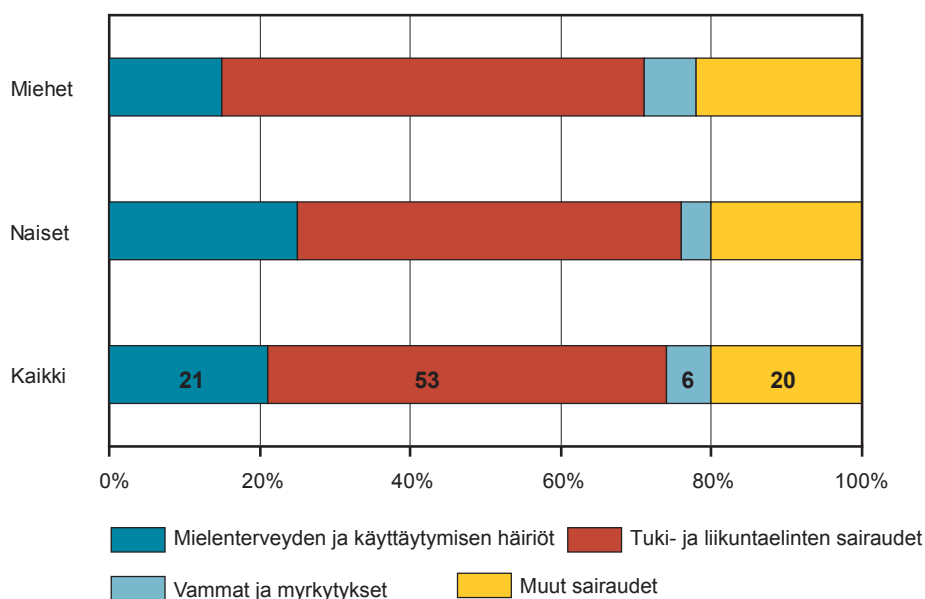
Taulukko 7. Kuntoutujien osuudet iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2009, %

Ikä	Miehet (n=4 040)	Naiset (n=5 041)	Kaikki (n=9 081)
alle 35	14	10	12
35–44	32	27	29
45–54	42	45	44
55–64	12	18	15
Kaikki	100	100	100

Kuntoutuja ja diagnoosi

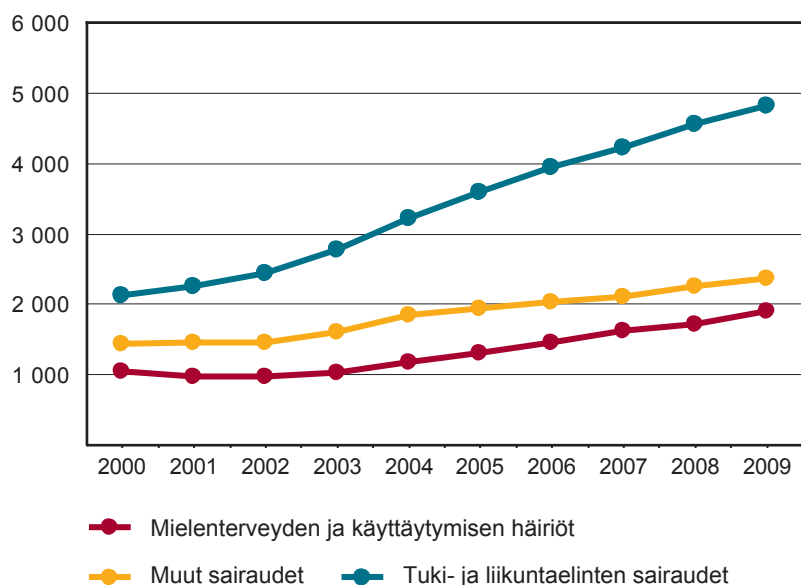
Työeläkekuntoutujalla on aina taustalla asianmukaisesti diagnosoitu sairaus, vika tai vamma, joka aiheuttaa työkyvyttömyyden ja ennenaikaisen eläkkeelle siirtymisen uhan. Yli puolella kuntoutujista (53 prosenttia) oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus, miehillä jonkin verran useammin kuin naisilla. Joka viidennellä kuntoutujalla oli diagnosoitu mielenterveyden- ja käyttäytymisen häiriö, naisista joka neljännellä ja miehistä joka seitsemännellä (kuvio 5).

Jos verrataan työ- ja eläketaustaisia kuntoutujia sekä työkyvyttömyyseläkkeensaajia (voimassa olevia) diagnoosin suhteen toisiinsa, oli työkyvyttömyyseläkkeensaajista 38 prosentilla taustalla jokin mielenterveyden häiriö ja 30 prosentilla tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Eläketaustaisista kuntoutujista 30 prosentilla oli jokin mielenterveyden häiriö ja 43 prosentilla tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Työelämästä tulevien kuntoutujien sairaudet painottuivat tuki- ja liikuntaelinten sairauksiin (57 prosenttia). Mielenterveyden häiriöiden osuus tässä ryhmässä oli 17 prosentin taustalla.

Kuvio 5. Kuntoutujan taustalla oleva diagnoosi sukupuolen mukaan vuonna 2009

Kuviossa 6 on tarkasteltu kuntoutujan taustalla olevien yleisimpien diagnoosien esiintymistä kymmenen vuoden ajalta. Tänä aikana lähes joka viidennellä kuntoutujalla on ollut taustalla jokin mielenterveyden häiriö ja yli puolella tuki- ja liikuntaelinten sairaus.

Kuvio 6. Kuntoutujan taustalla olevat diagnoosit vuosina 2000–2009

4.2 Kuntoutuspalvelulajit

Vuonna 2009 kuntoutujista 8 077 henkilöä (89 prosenttia kaikista) sai jotakin ammatillisen kuntoutuksen palvelulajia. Heistä 1 765 henkilöä eli joka neljäs mies ja lähes joka viides nainen sai useampaa kuin yhtä kuntoutuspalvelulajia. Työkokeilun ja koulutuksen yhdistelmä on yksi käytetyimmistä kuntoutustoimenpiteistä.

Taulukko 8. Kuntoutuspalveluiden osuus ikäryhmittäin vuonna 2009, %

Ikä	Selvitys (n=1 984)	Työpaikka- kuntoutus (n=4 368)	Koulutus (n=3 017)	Muu (n=473)	Kaikki kuntoutus- palvelut (lkm)
alle 35	10	9	18	10	1 170
35–44	29	23	40	27	2 923
45–54	49	46	39	48	4 366
55–64	12	22	3	15	1 383
Kaikki	100	100	100	100	9 842

Työpaikkakuntoutus

Työeläkekuntoutuksen lähtökohtana on selvittää ensin mahdollisuudet jatkaa työskentelyä omalla työpaikalla. Työpaikkakuntoutus voi olla muutaman kuukauden työkokeilua, jolloin selvitetään työn sopivuutta esim. pitkän sairasloman jälkeen. Työkokeilu voidaan järjestää myös uudelleen koulutuksen jälkeen työelämään paluun tukemiseksi. Työkokeilu jatkuu tarvittaessa työhönvalmennuksena, jolloin kuntoutuja saa ammatilliset valmiudet työskentelyyn. Työpaikkakuntoutus on vuoden 2006 aikana tullut koulutusta yleisemmäksi (taulukko 10) ja kustannuksiltaan se on edullisin (taulukko 9). Vuonna 2009 työpaikkakuntoutujia oli kaikkiaan 4 368 eli 44 prosenttia kuntoutujista. Miehistä noin 38 prosenttia sai kuntoutusta työpaikalla ja naisista lähes puolet. Työpaikkakuntoutus on ainoa palvelulaji, jossa miehet ovat olleet vähemmistönä seurannan alusta lähtien. Työpaikkakuntoutus painottuu yli 44-vuotiaisiin ja vähiten sitä käytettiin alle 35-vuotiaiden ryhmässä (taulukko 8). Kuntoutustaustan mukaan ei ollut eroa käyttöasteessa. Työpaikkakuntoutuksen kustannukset, ilman toimeentulokorvausta, vuonna 2009 olivat 963 000 euroa ja keskimääräinen kustannus 220 euroa (taulukko 9). Työpaikalla kuntoutusta saaneiden lukumäärät kasvoivat edellisvuodesta 10 prosenttia ja kustannukset 25 prosenttia. Työpaikkakuntoutuksen osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli 12 prosenttia.

Koulutus

Ammatillinen koulutus on edelleen merkittävä kuntoutusmuoto, jos työpaikkakuntoutuksen toimenpiteet eivät riitä. Koulutus voi olla lyhytaikaista, kurssimuotoista lisäkoulutusta tai pidempikestoista uudelleen koulutusta. Tarkasteluvuonna 31 prosenttia eli 3 017 henkilöä sai työhön tai ammattiin tähtäävää koulutusta. Koulutusta saaneiden määrät kasvoivat 7 prosenttia edellisvuodesta. Koulutusta saaneista puolet oli miehiä. Eniten koulutusta käyttivät 35–44- ja 45–54-vuotiaat ja vähiten yli 54-vuotiaat (taulukko 8). Iäkkäimmille ei ole tarkoituksenmukaista järjestää kovin pitkiä koulutuksia, koska työuraa on jäljellä vähän. Joka kolmas työelämästä ja joka neljäs eläkkeeltä tullut kuntoutuja sai jonkinasteista koulutusta. Koulutuksen kustannukset olivat 3,9 milj. euroa. Keskimääräinen koulutuskulu oli 1 295 euroa (taulukko 9). Koulutuskustannusten osuus kuntoutuspalveluiden kokonaiskustannuksista oli lähes puolet. Koulutuksessa olleiden henkilöiden lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 4 prosenttia ja kustannukset 9 prosenttia.

Selvitys

Vaikka tutkimus poistettiin työeläkekuntoutuksen keinovalikoimasta, käytetään kuntoutussuunnitelman valmistelussa edelleen samantyyppisiä selvityksiä. Tällöin on kyse toimeksiantopalvelusta, ostetuista kuntoutuspalveluista. Toimeksianto voi olla esim. ammatinvalinta-psykologin resurssiselvitys. Joka viides kuntoutuja tarvitsi kuntoutussuunnitelman valmistelussa selvityksiä ja käyttö jakaantui lähes tasan miesten ja naisten kesken. Selvityksistä lähes puolet käytettiin 45–54-vuotiaiden kuntoutussuunnitelman laatimiseen (taulukko 8) ja käyttö painottui työelämästä tuleviin (63 prosenttia). Selvityskulut olivat 2,4 milj. euroa ja keski-

määräinen kustannus oli 1 235 euroa (taulukko 9). Selvitysten käyttö kasvoi edellisvuodesta 29 prosenttia ja kustannukset 30 prosenttia. Selvityskulujen osuus kuntoutuspalvelujen kokonaiskustannuksista olivat 30 prosenttia.

Muu kuntoutus

Työkykyä tukevaa muuta kuntoutusta, käsittäen lähinnä ammattitoimintaa tukevia apuvälineitä ja -laitteita tai elinkeinotukea eli lainaa yritystoimintaan tai avustusta laitehankintaan, sai 473 henkilöä eli 5 prosenttia kuntoutujista. Erityisesti maatalousyrittäjien kuntoutus painottuu tähän ns. apuväline- ja laitekuntoutukseen. Lähes joka kolmas muuta kuntoutusta saaneista oli maatalousyrittäjä. Kuntoutujista yli puolet oli miehiä. Muuta kuntoutusta saaneita esiintyi eniten ikäluokassa 45–54-vuotiaat (taulukko 8) ja toimenpiteen käyttö painottui työelämästä tuleviin. Kustannukset olivat 965 000 euroa ja keskimääräinen kustannus oli 2 039 euroa (taulukko 9). Työkykyä tukevaa muuta kuntoutusta saaneiden lukumäärät kasvoivat edellisvuodesta 30 prosenttia ja kustannukset 21 prosenttia. Muun kuntoutuksen osuus kuntoutuksen kokonaispalvelukuluista oli 12 prosenttia.

Taulukko 9. Keskimääräiset kuntoutuspalvelukulut vuonna 2009, €

Ikä	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu kuntoutus	Kaikki
alle 35	1 354	267	1 429	2 142	1 293
35–44	1 261	265	1 316	2 021	1 191
45–54	1 246	215	1 250	1 978	1 009
55–64	1 036	167	847	2 204	542
Kaikki	1 235	220	1 295	2 039	1 026

4.3 Kuntoutuspalvelujen käyttöjakauma vuosina 2001–2009

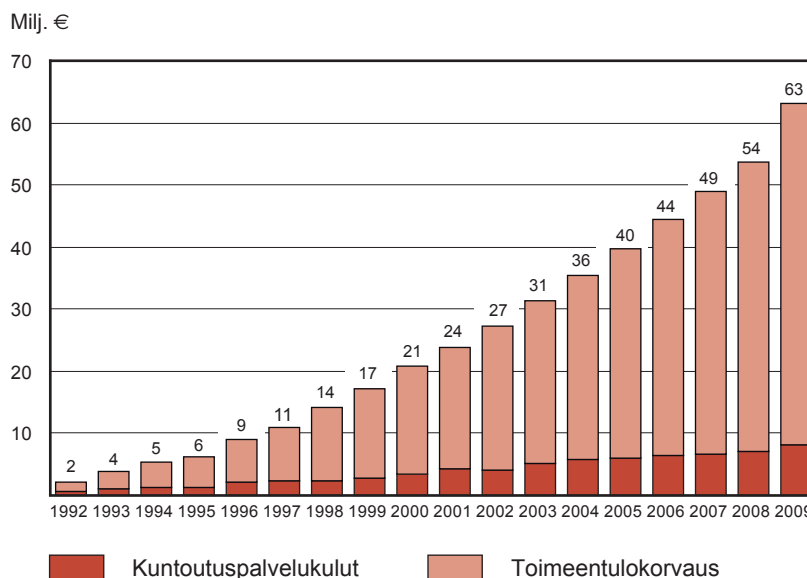
Taulukossa 10 on tarkasteltu, miten eri kuntoutuspalvelulajeja käytettiin ajalla 2001–2009. Vielä 2000-luvun alussa koulutuksella oli ylivoimainen asema muihin kuntoutustoimenpiteisiin nähden. Työpaikkakuntoutuksen yleisempi käyttö lähti liikkeelle vuonna 2002 ja vuodesta 2006 työpaikkakuntoutus on ollut käytetyin kuntoutustoimenpide. Työpaikkakuntoutus on edullinen ja nopea keino palauttaa esim. pitkältä sairauslomalta palaava työntekijä aikaisempaan ammattitastaansa vastaavaan ja terveydentilalleen sopivaan työhön. Koulutuksen rooli on toki edelleen tärkeä silloin, kun työpaikkakuntoutuksen keinot eivät riitä. Erilaisten selvitysten käyttö kuntoutussuunnitelman valmistelussa lisääntyivät edellisvuodesta.

Taulukko 10. Kuntoutuspalveluiden käyttäjajakauma vuosina 2001–2009, %

Vuosi	Selvitys	Työpaikka-kuntoutus	Koulutus	Muu kuntoutus	Kaikki (lkm)
2001	23	28	44	5	5 019
2003	17	34	46	3	5 852
2005	18	38	38	6	7 174
2007	16	44	36	4	8 005
2008	18	46	32	4	8 711
2009	20	44	31	5	9 842

4.4 Kuntoutuskustannukset

Kuntoutuksen kokonaiskustannukset muodostuvat kuntoutusajan toimeentulokorvauksesta (harkinnanvarainen kuntoutusavustus, kuntoutusraha/-korotus) ja kuntoutuspalvelukuluista. Tilastovuonna kuntoutuksen kokonaiskustannukset olivat hieman yli 63 milj. euroa. Kuntoutusaikaisen toimeentulokorvauksen osuus kustannuksista oli 55 milj. euroa ja palvelukulujen osuus oli 8 milj. euroa. Kuntoutuksen kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 18 prosenttia. Aikaisempina vuosina kasvu oli maltillisempaa, noin 10 prosentin luokkaa (kuvio 7 ja taulukko 11).

Kuvio 7. Kuntoutuskustannukset vuosina 1992–2009

Naisten ja miesten välillä oli eroa kuntoutuskuluissa. Miesten kokonaiskustannukset vuonna 2009 olivat 34 milj. euroa ja naisten noin 29 milj. euroa. Tämä miespainotteinen suhde on säilynyt koko seurannan ajan. Tosin miesten ja naisten välinen ero kustannuksissa on viime vuosina pienentynyt.

Vuonna 2009 kuntoutusta saaneista 7 451 eli 82 prosenttia sai kuntoutusaikaista toimeentulokorvausta. Keskimääräinen kuntoutusavustus, -raha tai kuntoutuskorotus oli suuruudeltaan 1 892 euroa kuukaudessa, miehillä 2 102 euroa ja naisilla 1 733 euroa.

Sairausryhmittäin tarkasteltuna kuntoutusaikaiset toimeentulokorvaukset olivat suurimmat tuki- ja liikuntaelinten sairauksien luokassa, noin 32 milj. euroa. Kuntoutujista yli puolella oli diagnoosina tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja keskimääräinen toimeentulokorvaus tässä sairausryhmässä oli 2 078 € kuukaudessa. Joka viidennellä kuntoutujalla diagnoosina oli mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö. Toimeentulokustannukset tässä sairausryhmässä olivat 8 milj. euroa ja kuukaudessa maksettiin keskimäärin 2 375 € toimeentulokorvausta. Mielenterveyskuntoutujien osuus kasvoi edellisvuodesta 10 prosenttia ja tuki- ja liikuntaelinten sairauksista kuntoutujien 8 prosenttia. Mielenterveyskuntoutujien kasvuvauhti on pienentynyt edellisvuosista. Vuonna 2004 mielenterveyskuntoutujien osuudet kasvoivat 32 prosenttia ja vuonna 2006 kasvu oli 20 prosenttia. Tuki- ja liikuntaelinten sairauksista kuntoutujien lukumäärien kasvu on ollut tasaisesti nouseva.

Taulukossa 11 on tarkasteltu, miten vuoden 2009 kuntoutuskulut jakaantuivat ja mikä oli keskimääräinen kuntoutuskulu ikäryhmittäin. Vuonna 2009 kuntoutuksen kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 18 prosenttia. Ikäryhmittäin tarkasteltuna kuntoutuskulut kasvoivat edellisvuodesta eniten yli 54-vuotiailla, kasvua 27 prosenttia ja 45–54-vuotiailla, kasvua 22 prosenttia. Kokonaiskustannusten kasvu oli pienin 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä, kasvua 12 prosenttia. Vaikka kokonaiskustannusten kasvuprosentti oli vanhimmassa ikäryhmässä suurin, olivat keskimääräiset kuntoutuskulut /henkilö pienimmät. Kuntoutus tapahtui tässä ikäryhmässä ilmeisesti pienin kustannuksin työpaikalla. Korkeimmat keskimääräiset kuntoutuskulut olivat alle 35-vuotiailla, joilla yleisin kuntoutumistoimenpide oli koulu- tus. Kuntoutujia oli tässä ikäryhmässä vähiten.

Taulukko 11. Kuntoutuskustannukset ikäryhmittäin vuonna 2009

Ikä	Palvelukulut		Kuntoutusajan toimeentulo		Kokonais- kustannukset Milj. €	Keski- määräiset kuntoutus- kulut €
	Milj. €	% kokonais- kustan- nuksista	Milj. €	% kokonais- kustan- nuksista		
alle 35	1,2	13	8,0	87	9,2	8 674
35–44	2,8	13	19,1	87	22,0	8 250
45–54	3,6	14	22,3	86	25,8	6 536
55–64	0,7	11	5,5	89	6,2	4 430
Kaikki	8,3	13	54,9	87	63,2	6 967

5 Kuntoutuksen tulos

Ammatillisen kuntoutuksen ensisijaisena tarkoituksena on työkyvyn ylläpito, työelämässä pysyminen tai sinne palaaminen. Työeläkekuntoutuksen taloudellisena tavoitteena on saavuttaa säästöjä eläkemenoissa. Työeläkekuntoutusta pidetään taloudellisesti onnistuneena, jos kuntoutuskulut muodostuvat pienemmiksi kuin laskennalliset eläkemenot olisivat.

Onnistuneesta kuntoutuksesta on hyötyä sekä työntekijälle että työnantajalle. Jos kuntoutus onnistuu niin, että työkyvyttömyyseläke voidaan estää tai siirtää myöhemmäksi, pienentää se suoraan tai välillisesti yrityksen työeläkemaksua. Kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset ovat kuitenkin vain murto-osa työkyvyttömyyseläkkeen kustannuksista. Pienemmän yrityksen maksuun kuntoutuksen tai työkyvyttömyyseläkkeen kustannukset eivät vaikuta suoraan, mutta eläkkeen lykkääntyminen säästää koko eläkejärjestelmän kustannuksia ja siten pienentää eläkemaksujen korotuspainetta. Myös osatyökyvyttömyyseläke on edullisempi vaihtoehto kuin henkilön jääminen kokonaan työkyvyttömyyseläkkeelle.

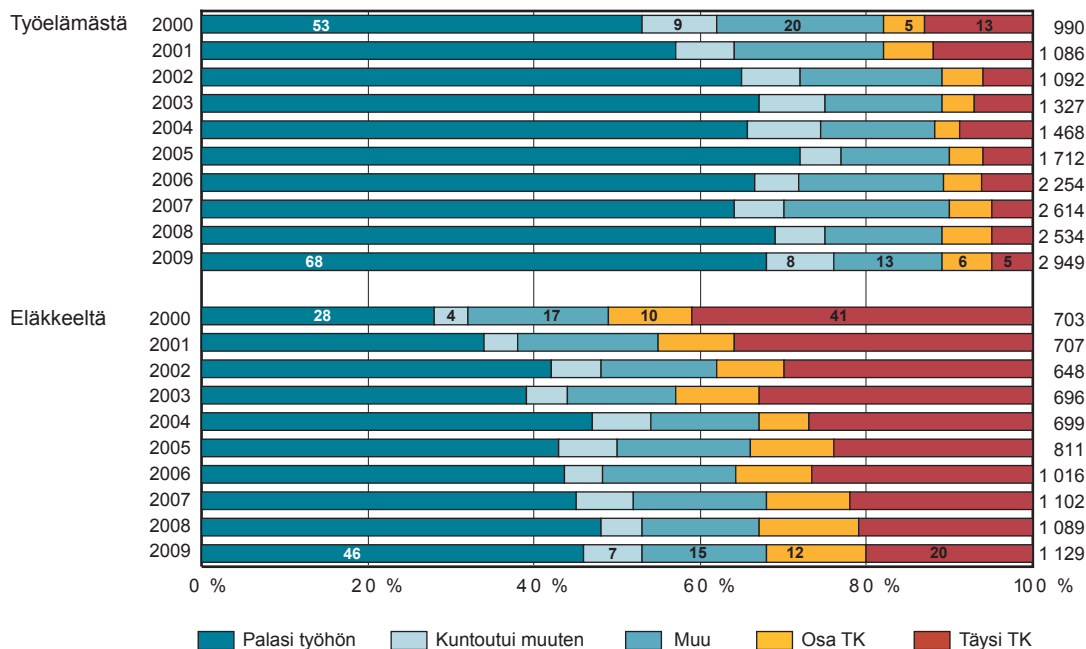
Tilastoissa kuntoutuksen välitöntä tuloksellisuutta voidaan arvioida rekistereitä hyödyntäen seuraamalla, miten ja miten kauan kuntoutuksensa päättäneet pysyvät kiinni työelämässä.

5.1 Vuosina 2000–2009 päättyneet kuntoutusohjelmat

Kuviossa 8 on tarkasteltu kymmenen vuoden aikana päättyneiden kuntoutusohjelmien välitöntä tuloksellisuutta. Tulokset perustuvat työeläkelaitoksilta saatuihin tietoihin, ei rekistritietoihin. Näissä luvuissa eivät ole mukana ne tapaukset, joissa tehtiin vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi tähän.

Kuntoutustaustan merkitys näkyy kuntoutuksen tuloksessa. Vuonna 2000 henkilöistä, jotka olivat työelämässä hakeutuessaan kuntoutukseen, reippaasti yli puolet palasi takaisin työelämään ja vuonna 2009 kuntoutuksensa päätökseen saaneista jo kaksi kolmesta oli kuntoutuksen jälkeen työssä. Kymmenen vuoden aikana täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus laski 13 prosentista 5 prosenttiin. Eläketaustaisten kuntoutujien osuus työelämään palaajina on koko seurannan ajan ollu kasvava. Vuonna 2000 eläketaustaisista 28 prosenttia palasi takaisin työelämään ja vuonna 2009 jo lähes puolet. Kuntoutujista yhä pienempi joukko siirtyi eläkkeelle. Vuonna 2000 eläketaustaisista 41 prosenttia siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle ja vuonna 2009 enää joka viides.

Yleispiirteinä voi todeta, että koko seurannan ajan töihin palaavien osuudet ovat kasvaneet ja eläkkeelle siirtyneiden määrät pienentyneet. Osaltaan työeläkekuntoutettavien hyvä työehojen selittää se, että suurimmalla osalla on työpaikka valmiina, mihin palata. Kehitys osoittaa myös, että potentiaalisten kuntoutujien valinta kuntoutusohjelmiin näyttää onnistuneen entistä paremmin siitäkin huolimatta, että kuntoutuspäätösten hylkäysaste on pysynyt paikallaan 18 prosentissa. Onnistuakseen kuntoutus vaatii myös kuntoutujalta itseltään sitoutumista ja aktiivista otetta kuntoutusprosessiin.

Kuvio 8. Vuosina 2000–2009 päättyneet kuntoutusohjelmat *)**Kuntoutustausta:**

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

5.2 Vuonna 2009 päättyneet kuntoutusohjelmat

Vuoden 2009 aikana päättyi kaikkiaan 4 471 kuntoutus- ja kuntoutusselvitysohjelmaa 4 407 henkilöltä. Varsinaisia kuntoutusohjelmia, joissa eivät ole mukana 'tehtiin vain selvitys' -tapaukset, päättyi 4 078 eli 10 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kuntoutuksensa päättäneistä reilusti yli puolet oli naisia (58 prosenttia), iältään keskimäärin 48-vuotiaita ja valtaosa (72 prosenttia) oli työelämässä tai työttömänä aloittaessaan kuntoutusprosessin.

Ohjelmia, joissa tehtiin vain selvitys, päättyi tilastovuonna 383. Näitä ohjelmia ei ole laskettu päättäneisiin kuntoutusohjelmiin, koska tapaukset eivät johtaneet varsinaisen kuntoutusohjelman käynnistämiseen. 'Tehtiin vain selvitys' -tapauksien osuus vuoden 2009 päättyneistä ohjelmista oli 9 prosenttia. Työelämästä 8 prosentille ja työkyvyttömyyseläkkeeltä 13 prosentille kuntoutukseen tulevista oli tehty vain selvitys ja itse kuntoutusprosessi päättyi tähän.

Kaikista kuntoutusohjelmansa päättäneistä 62 prosenttia palasi takaisin työelämään, 8 prosenttia kuntoutui muuten eli kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö jatkoi edelleen opiskelua tai jäi työttömäksi. Kuntoutujista 17 prosenttia siirtyi eläkkeelle ja 13 prosentilla päättymissyy oli jokin muu. Muu syy voi olla esim. se, että henkilö tuli raskaaksi, siirtyi tapaturmavakuutuksen piiriin tai kuntoutus keskeytyi kuoleman takia.

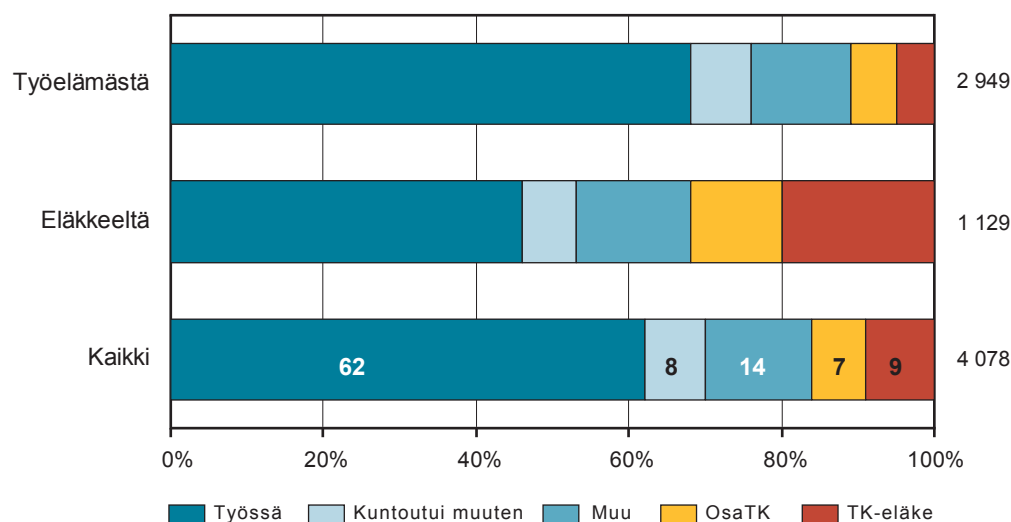
Kuvioissa 9–11 on tarkasteltu, miten kuntoutuksen välitön tulos näkyi työelämästä ja eläkkeeltä kuntoutukseen tulleilla ja mikä oli iän ja eri kuntoutustoimenpiteiden merkitys.

Kuntoutustausta

Kuviossa 9 tarkasteltiin, miten kuntoutus onnistui työ- ja eläketaustaisilla. Kuviossa eivät ole mukana ne kuntoutujat, joille tehtiin vain selvitys ja kuntoutus päättyi tähän. Niistä henkilöistä, jotka olivat kuntoutukseen hakeutuessaan joko työelämässä tai työttöminä, 68 prosenttia palasi takaisin töihin, 8 prosenttia kuntoutui muuten, 11 prosenttia siirtyi eläkkeelle ja 13 prosentilla syy oli jokin muu eli kuntoutus oli keskeytynyt.

Vastaavasti eläketaustaisista, lähinnä kuntoutustuolta tai työkyvyttömyyseläkkeeltä, 46 prosenttia palasi työelämään, 7 prosenttia kuntoutui muuten, 32 prosenttia siirtyi eläkkeelle ja 15 prosentilla syy oli jokin muu.

Kuvio 9. Vuonna 2009 kuntoutuksensa päättäneet kuntoutustaustan mukaan *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

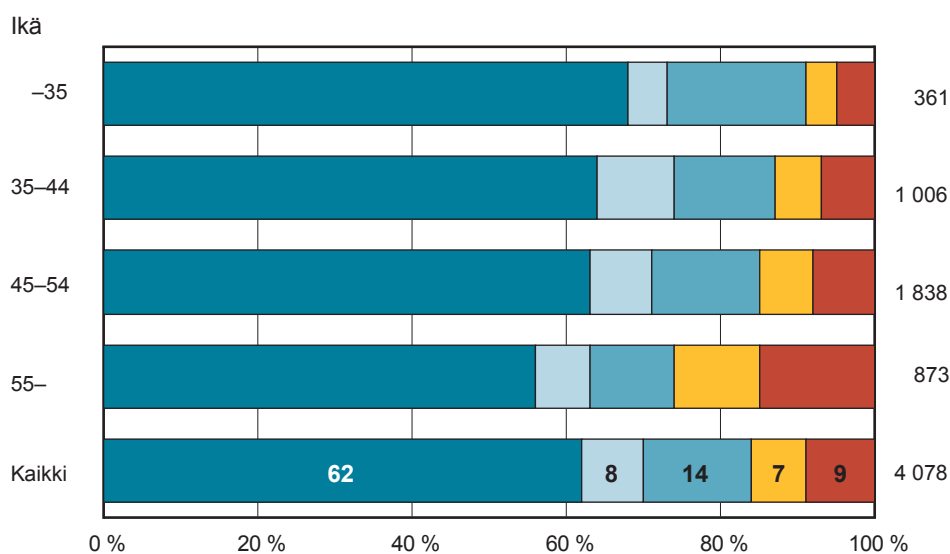
Naisten työelämään sijoittuminen onnistui kuntoutustaustasta riippumatta jonkin verran miehiä paremmin. Naisista 66 prosenttia siirtyi takaisin työelämään ja miehistä 57 prosenttia. Naisista joka seitsemäs siirtyi kuntoutuksen jälkeen eläkkeelle ja miehistä joka kuudes.

Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneistä noin puolta voidaan pitää onnistuneina kuntoutusohjelmina, koska useissa tapauksissa kuntoutusohjelman tavoitteena on ollut nimenomaan osatyökyvyttömyyseläke. Vuonna 2009 näitä eläkkeitä oli kaikkiaan 295 eli 44 prosenttia eläkkeelle siirtyneistä. Naisista lähes puolet siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Vastaava luku miehillä oli 42 prosenttia. Osatyökyvyttömyyseläkkeen käyttö oli yleisempää työelämästä eläkkeelle siirtyneiden kohdalla. Yli puolet (54 prosenttia) työelämästä eläkkeelle siirtyneistä oli osatyökyvyttömyyseläkeläisiä. Eläketaustaisista 37 prosenttia siirtyi osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Osatyökyvyttömyyseläkkeiden määrät pysyivät lähes edellisvuoden tasossa, kasvua oli 4 prosenttia.

Ikä

Kuviossa 10 tarkasteltiin kuntoutuksen tuloksellisuutta iän näkökulmasta. Iän suhteen ei näyttänyt olevan suuria eroja. Parhaiten työelämään näyttivät sijoittuvan alle 35-vuotiaat. Heistä lähes 70 prosenttia palasi takaisin töihin. Osa- ja täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen painottui selvästi 55 vuotta täyttäneisiin.

Kuvio 10. Vuonna 2009 kuntoutuksen päättäneet iän mukaan *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

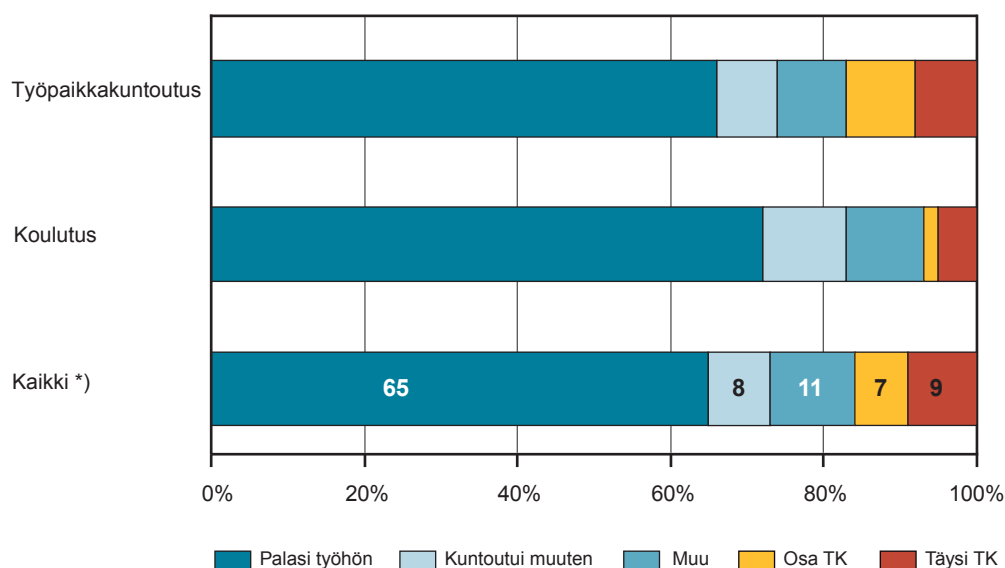
Kuntoutuspalvelulajit

Vuonna 2009 päättyi kaikkiaan 3 727 sellaista kuntoutusohjelmaa, jotka koskivat joko työpaikkakuntoutusta, koulutusta tai muuta kuntoutusta. Selvitykset, jotka eivät johtaneet kuntoutukseen, eivät ole näissä luvuissa mukana. Työpaikkakuntoutuksen keskeinen rooli näkyy myös päättyneissä kuntoutusohjelmissa. Seitsemällä kymmenestä kuntoutuminen tapahtui työpaikalla. Koulutusta oli saanut lähes joka neljäs kuntoutuja. Muun kuntoutuksen eli elinkeinotuen ja työtä helpottavien apuvälineiden osuus oli 6 prosenttia. Työpaikkakuntoutuksen, koulutuksen ja muun kuntoutuksen käyttö pysyi lähes edellisvuoden tasossa. Sen sijaan selvitykset lisääntyivät edellisvuodesta 28 prosenttia.

Työhönsijoittuminen näytti kuvion 11 mukaan onnistuneen parhaiten koulutusta saaneilla. Heistä 72 prosenttia sijoittui takaisin töihin. Työpaikkakuntoutujista 66 prosenttia jäi työelämään. Niistä henkilöistä joille oli myönnetty muuta kuntoutusta eli elinkeinotukea tai työtä helpottavia apuvälineitä, 76 prosenttia oli työelämässä kuntoutuksen päättyessä. Päättyneistä kuntoutusohjelmista 225 koski muuta kuntoutusta ja näistä maatalousyrittäjien osuus oli 41 prosenttia. Joka kymmenellä työpaikka- ja koulutusta saaneella kuntoutujalla kuntoutus jäi kesken tai kuntoutusohjelman päättyminen jäi muuten epäselväksi.

Kaikista kuntoutuspalveluja saaneista lähes kaksi kolmesta palasi takaisin työmarkkinoille. Kuntoutustaustan merkitys näkyy myös kuntoutuspalveluja saaneissa. Työelämästä tulevien kuntoutus onnistui eläketaustaisia paremmin, jos mittarina pidetään työmarkkinoille sijoittumista. Työelämästä tulevista työpaikkakuntoutujista 71 prosenttia ja koulutusta saaneista 78 prosenttia palasi takaisin töihin. Vastaavasti eläketaustaisista työpaikkakuntoutujista 52 prosenttia ja koulutusta saaneista 55 prosenttia palasi työelämään.

Kuvio 11. Vuonna 2009 päättyneet kuntoutusohjelmat palvelulajin mukaan

*) Mukana myös muu työkykyä tukeva koulutus. Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksia.

5.3 Vuonna 2003 päättyneiden kuntoutusohjelmien seuranta diagnoosin mukaan

Eläketurvakeskuksen rekistereitä hyväksi käyttäen on jo usean vuoden ajan seurattu tiettyinä vuonna kuntoutuksensa päättäneiden elämäntilannetta, lähinnä työssä tai eläkkeellä oloa ja työssäolon pysyvyyttä. Seuranta-aika on ollut 3–5 tai jopa 7 vuotta.

Kuviossa 12 on seurattu niiden vuonna 2003 kuntoutuksensa päättäneiden elämäntilannetta, jotka tulivat kuntoutukseen työelämästä ja diagnoosina oli tuki- ja liikuntaelinten sairaus, mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö tai jokin muu sairaus. Seuranta-aika oli neljä vuotta. Kuviossa vuodet 2003 ja 2004 eivät ole täysin verrannollisia vuosiin 2005 ja 2006. Työssä olevien määrän kasvu johtuu vuoden 2005 lainsäädännön muutoksesta, minkä mukaan työsuhteessa ovat mukana myös eläkkeen rinnalla tehdyt työsuhteet.

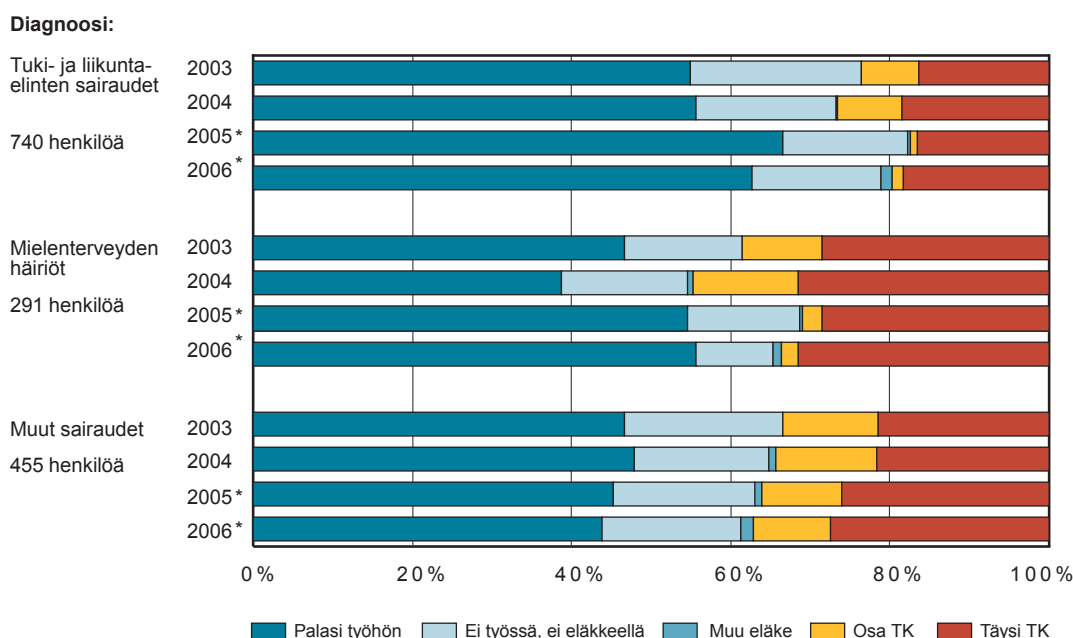
Vuonna 2003 kuntoutus päättyi 1 486 työelämästä tulevalta henkilöltä. Kuntoutujista yli puolet oli naisia ja ikärakenteeltaan 57 prosenttia oli vähintään 45-vuotiaita. Kuntoutujista puolella oli sairautena tuki- ja liikuntaelinten sairaus ja lähes joka viidennellä mielenter-

veyden ja käyttäytymisen häiriö. Sairauksista mielenterveyden häiriöt ja muut sairaudet painottuivat naisille. Naisista joka neljännellä ja miehistä joka yhdeksännellä oli taustalla jokin mielenterveyden häiriö.

Sairausryhmittäin tarkasteltuna kuntoutus näytti parhaiten onnistuvan niillä, joilla oli diagnoosina jokin tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Yli puolet (55 prosenttia) tämän sairausryhmän kuntoutujista palasi takaisin työmarkkinoille ja lähes joka kuudes kuntoutuja siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle. Seuraavanakin vuonna työssä pysyttiin ja täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuudet pysyivät varsin vakaina, alle 20 prosentissa. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden sairausluokassa lähes puolet (47 prosenttia) palasi takaisin työelämään ja 29 prosenttia täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle. Seuraavana vuonna työssä olevien osuus laski edellisvuodesta 8 prosenttiyksikköä. Siirtymistä tapahtui lähinnä sekä osa- että täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle. Vuosina 2005 ja 2006 kasvanut työhön palanneiden joukko selittyy lähinnä vuoden 2005 lainmuutoksella.

Vuonna 2003 kuntoutuksensa päättäneiden elämäntilanteet pysyivät neljän vuoden ajan rekistereiden mukaan siis varsin vakaana diagnoosista riippumatta. Kuntoutuksen onnistuminen edellyttää aina tietynlaista yhteiskunnallista tilannetta, kuten riittävää työvoiman kysyntää ja työllistymistä tukevia eläkepoliittisia päätöksiä. Onnistumiseen vaikuttavat oleellisesti kuntoutuksen oikea-aikaisuus, realistiset kuntoutussuunnitelmat ja kuntoutujan oma motivaatio.

Kuvio 12. Vuonna 2003 kuntoutuksensa päättäneiden seuranta diagnoosin mukaan (n=1 486)

*) Vuoden 2005 lainsäädännön muutoksen mukaan työsuhteeksi katsotaan myös eläkkeen rinnalla tehty työ.

5.4 Kuntoutuksen hinta

Työeläkekuntoutuksen tavoitteena on myöhentää eläkkeelle siirtymistä ja näin saada aikaan kustannussäästöä eläkemenoissa. Yhtenä taloudellisenä tavoitteena on, että kuntoutuksen kustannukset jäävät pienemmiksi kuin vastaavat eläkemenot.

Eläketurvakeskuksen seurantalastojen perusteella onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen kokonaiskustannus vuonna 2009 oli 17 200 euroa (kuviot 13–14). Luku on saatu laskemalla yhteen kaikkien vuonna 2009 päättyneiden ohjelmien kokonaiskustannukset ja jakamalla se onnistuneiden ohjelmien lukumäärällä. Kokonaiskustannuksiin sisältyvät myös ”tehtiin vain selvitys” ja muiden keskeytyneiden ohjelmien kustannukset. Onnistuneena ohjelmana pidetään tapausta, jossa henkilö palasi takaisin työelämään. Vaikka kuntoutuksen tavoite onkin työelämään sijoittuminen, onnistuneena kuntoutuksena pidetään myös tapauksia, joissa kuntoutus itsessään onnistui, mutta henkilö ei välittömästi työllisty vaan jatkaa edelleen opiskelua tai on työnhakijana. Kaikkien ohjelmien keskimääräinen kustannus oli 12 100 euroa.

Kun työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräinen vuosikustannus vuonna 2009 oli laskennallisesti noin 11 100 euroa ja onnistuneen kuntoutuksen 17 200 euroa, maksaa kuntoutus itsensä takaisin alle kahdessa vuodessa, edellyttäen, ettei kuntoutunut jää eläkkeelle.

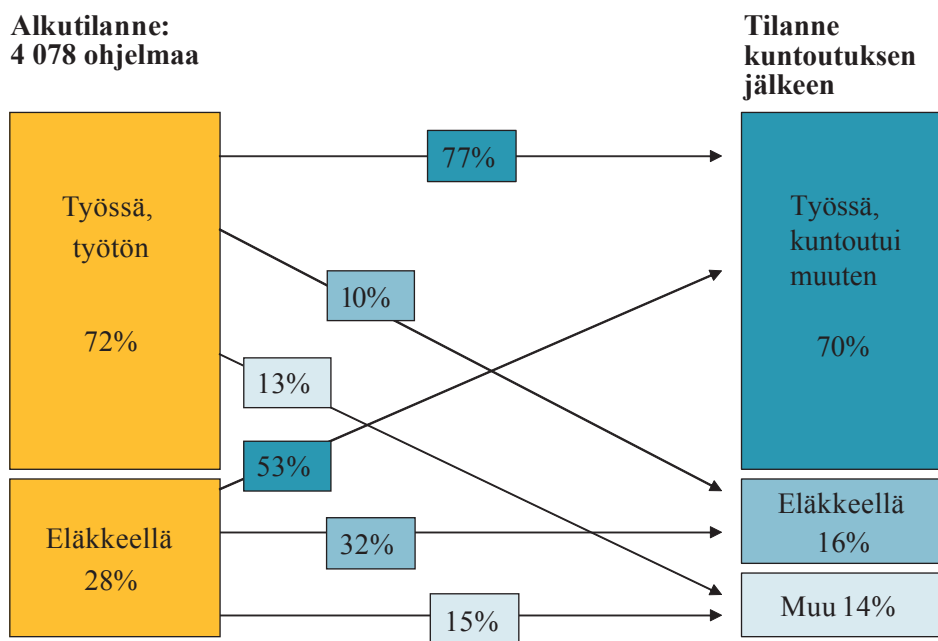
Taulukossa 12 on tarkasteltu vuodesta 2001 lähtien onnistuneiden kuntoutuksien hintaa suhteessa työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräisiin laskennallisiin kustannuksiin vuositasona.

Taulukko 12. Onnistuneen kuntoutuksen hinta vuosina 2001–2009, €

Vuosi	Onnistuneen kuntoutuksen keskimääräinen hinta	Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden keskimääräiset laskennalliset kustannukset / vuosi	Kuntoutus/ Työkyvyttömyyseläke
2001	17 700	9 300	1,9
2002	18 350	9 500	1,9
2003	19 440	9 700	2,0
2004	18 000	10 000	1,8
2005	17 000	10 000	1,7
2006	16 500	10 400	1,6
2007	16 400	10 600	1,5
2008	16 400	10 400	1,6
2009	17 200	11 100	1,6

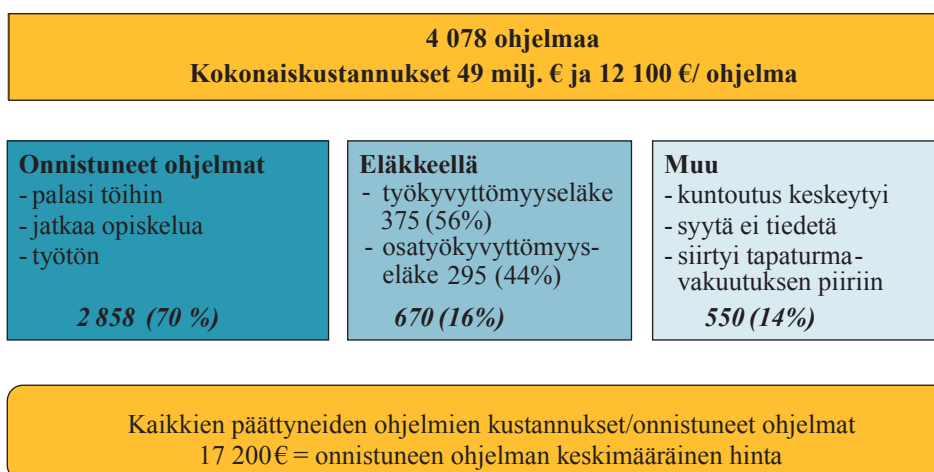
Vuonna 2009 onnistuneen kuntoutuksen hinta oli 17 200 euroa. Kustannukset nousivat edellisvuodesta noin 5 prosenttia. Onnistuneiden kuntoutusohjelmien kustannusten nousu taittui vuonna 2004. Syynä kustannusten laskuun saattoi olla edullisten, lyhytaikaisten työpaikka-kuntoutusten lisääntynyt käyttö.

Kuvio 13. Vuonna 2009 päättyneet kuntoutusohjelmat*)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksien lukumääriä, mutta ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Kuvio 14. Vuonna 2009 päättyneiden kuntoutusohjelmien hinta *)

*) Ei sisällä 'tehtiin vain selvitys' -tapauksien lukumääriä, mutta ovat mukana kokonaiskustannuksissa.

Työkyvyttömyyseläkkeelle vuonna 2009 siirtyneiden laskennallinen eläkekulu oli keskimäärin 11 100 €/vuosi.

Kuntoutuksen hinta palvelulajeittain

Työpaikalla tapahtuvat työkokeilut ja työhön valmennukset ovat yleisimpiä työeläkekuntoutuksen keinoja. Vuonna 2009 kuntoutus päättyi 2 705 henkilöltä, joilla työpaikkakuntoutus oli pääasiallinen kuntoutuksen muoto. Koska toimeentulokorvausta maksetaan työpaikkakuntoutuksen aikana vähintään kolmen kuukauden ajalta, maksoi työpaikalla tapahtuva kuntoutus kaikkine palvelu- ja toimeentulokorvauksineen keskimäärin 7 000 euroa/henkilö. Vastaavasti 835 henkilöltä päättyi sellaisia kuntoutusohjelmia, joissa koulutus oli varsinaisen kuntoutuksen muoto. Koulutuksen kesto saattaa vaihdella muutaman kuukauden kurssituksesta aina pidempikestoiseen, jopa nelivuotiseen koulutukseen. Kuntoutuksenaikaista toimeentulokorvausta saatetaan siis maksaa useammankin vuoden ajan. Päättyneiden koulutusohjelmien kokonaiskustannukset olivat keskimäärin 29 000 euroa/henkilö. Kaikki päättyneet kuntoutusohjelmat toimenpiteineen maksoivat keskimäärin 12 200 euroa/henkilö.

Takaisin työelämään sijoittuvan työpaikkakuntoutujan kuntoutus maksoi keskimäärin 7 500 euroa/henkilö ja koulutusta saaneen 32 400 euroa/henkilö.

Taulukko 13. Päättyneen kuntoutuksen hinta pääasiallisen kuntoutustoimenpiteen mukaan

Kuntoutustoimenpide	Kuntoutustoimenpiteen keskimääräinen hinta sisältäen palvelu- ja toimeentulokorvauksen
Selvitys	5 700
Työpaikkakuntoutus	7 000
Koulutus	29 000
Muu kuntoutus	5 600
Kaikki	12 200

Taulukossa pääasiallinen kuntoutusmuoto on työpaikkakuntoutus, jos henkilön kuntoutusohjelmaan kuului esim. selvitys ja työkokeilua. Jos henkilö oli saanut työpaikkakuntoutusta ja koulutusta sekä muuta kuntoutusta, katsottiin hänet koulutusta saaneeksi.

Taulukoiden kuvaus ja käytetyt käsitteet

Kuvaus:

Kuntoutuspäätökset (taulukko 1)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla annettuja kuntoutuspäätöksiä, myöntöjä ja hylkäyksiä kuntoutustaustan, iän ja sukupuolen mukaan.

Taulukon tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset (taulukko 2)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla aikana kuntoutuspalveluja saaneita henkilöitä, toteutuneita kuntoutuspalvelukuluja palvelulajeittain. Taulukossa on lisäksi tietoa kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneista ja -kustannuksista. Toimeentulokorvauksella tarkoitetaan kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta tai kuntoutuskorotusta.

Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Päätyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja niistä kuntoutusohjelman aikana muodostuneet kokonaiskustannukset kuntoutuspalvelulajeittain ja loppustatuksen mukaan luokiteltuna (taulukko 3)

Taulukko kuvaa tilastojaksolla päätyneitä kuntoutusohjelmia, muodostuneita kustannuksia henkilön koko kuntoutusprosessin ajalta sekä kuntoutuksen välitöntä tulosta, mihin kuntoutusohjelma päättyi.

Taulukon tiedot perustuvat sekä laitoksilta suoraan kerättäviin tietoihin että Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Kuntoutusajan toimeentulokorvaus (taulukot 4–7)

Taulukoissa kuvataan kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneita, toimeentulokorvausta iän, sukupuolen, sektorin ja sairausryhmän mukaan.

Taulukkojen tiedot perustuvat Eläketurvakeskuksen eläkerekisteritietoihin.

Käsitteet:

Kuntoutustausta

Kuntoutustaustalla tarkoitetaan sitä kuntoutujan elämäntilannetta, mikä hänellä oli hakiesaan kuntoutusta eli saiko henkilö eläkettä vai ei. **Eläkkeellä oleva** kuntoutuja saa lähinnä kuntoutustukea, mutta periaatteessa muukin eläke on mahdollinen. **Ei-eläkkeellä oleva** kuntoutuja on joko työssä tai työttömänä. Pitkäaikaistyöttömät ja työttömyyseläkkeellä olevat eivät kuitenkaan kuulu työeläkekuntoutuksen piiriin.

Toimeentulokorvaus

Kuntoutujalle maksetaan kuntoutuksenajalta toimeentulokorvauksena joko kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa, harkinnanvaraista kuntoutusavustusta, kuntoutustukea tai kuntoutuskorotusta. Käsitteiden tarkempi sisältö löytyy sivulta 11.

Palvelukulut

Palvelukulut ovat eläkelaitokselle varsinaisesta kuntoutustoiminnasta aiheutuneita kuluja. Tällaisia kuluja ovat esim. erilaiset selvitykset, koulutuskulut, elinkeinotuet tai apuvälineet.

Loppustatus

Loppustatuksella tarkoitetaan sitä tilannetta, mihin kuntoutusohjelma johti.

Taulukoissa käytettyjä loppustatuksia ovat:

- palasi työhön
- kuntoutui muuten eli henkilö jatkaa opiskelua kuntoutuksen jälkeen tai jäi työttömäksi
- osatyökyvyttömyyseläke
- työkyvyttömyyseläke
- tehtiin vain selvitys; henkilölle tehtiin vain toimeksianto, selvitys kuntoutussuunnitelman laatimista varten ja itse kuntoutus päättyi tähän
- muu; esim. kuntoutus jäi kesken, henkilö on kuollut, henkilö on siirtynyt tapaturma- tai liikennevakuutuksen piiriin tai päättymissyytä ei tiedetä.

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- ei ilmoitettavaa
- .. tietoa ei julkaista tapausten vähäisyyden takia

1. Vuoden 2009 aikana annetut kuntoutuspäätökset

	Päätökset vuonna 2009				Kaikki
	Myöntö	Myöntö %	Hylkäys	Hylkäys %	
Kaikki					
Ei saanut eläkettä					
–34	519	65,2	277	34,8	796
35–44	1 101	77,1	327	22,9	1 428
45–54	1 841	83,2	372	16,8	2 213
55–64	796	87,3	116	12,7	912
Yhteensä	4 257	79,6	1 092	20,4	5 349
Sai eläkettä					
–34	162	84,8	29	15,2	191
35–44	416	90,2	45	9,8	461
45–54	719	91,4	68	8,6	787
55–64	321	89,2	39	10,8	360
Yhteensä	1 618	89,9	181	10,1	1 799
Kaikki yhteensä	5 875	82,2	1 273	17,8	7 148
Miehet					
Ei saanut eläkettä					
–34	270	68,9	122	31,1	392
35–44	535	78,9	143	21,1	678
45–54	816	85,2	142	14,8	958
55–64	314	87,0	47	13,0	361
Yhteensä	1 935	81,0	454	19,0	2 389
Sai eläkettä					
–34	74	87,1	11	12,9	85
35–44	195	90,3	21	9,7	216
45–54	321	91,5	30	8,5	351
55–64	122	84,7	22	15,3	144
Yhteensä	712	89,4	84	10,6	796
Miehet yhteensä	2 647	83,1	538	16,9	3 185
Naiset					
Ei saanut eläkettä					
–34	249	61,6	155	38,4	404
35–44	566	75,5	184	24,5	750
45–54	1 025	81,7	230	18,3	1 255
55–64	482	87,5	69	12,5	551
Yhteensä	2 322	78,4	638	21,6	2 960
Sai eläkettä					
–34	88	83,0	18	17,0	106
35–44	221	90,2	24	9,8	245
45–54	398	91,3	38	8,7	436
55–64	199	92,1	17	7,9	216
Yhteensä	906	90,3	97	9,7	1 003
Naiset yhteensä	3 228	81,5	735	18,5	3 963

2. Vuoden 2009 aikana työeläkekuntoutusta saaneet ja kuntoutuskustannukset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki						
Ei saanut eläkettä						
–34	708	923 469	700	6 935 862	797	7 859 331
35–44	1 725	2 100 914	1 638	16 408 611	1 946	18 509 525
45–54	2 498	2 531 888	2 286	18 418 372	2 797	20 950 260
55–64	861	442 925	820	4 737 751	996	5 180 676
Yhteensä	5 792	5 999 197	5 444	46 500 596	6 536	52 499 793
Sai eläkettä						
–34	239	300 877	227	1 086 739	269	1 387 616
35–44	659	737 957	587	2 739 707	719	3 477 664
45–54	1 034	1 030 363	887	3 851 484	1 155	4 881 847
55–64	354	215 330	306	801 500	403	1 016 830
Yhteensä	2 286	2 284 527	2 007	8 479 430	2 546	10 763 957
Kaikki yhteensä	8 077	8 283 723	7 451	54 980 026	9 081	63 263 749
Miehet						
Ei saanut eläkettä						
–34	387	554 690	378	4 377 813	434	4 932 503
35–44	815	1 203 935	788	9 632 084	941	10 836 019
45–54	1 044	1 352 171	911	9 097 088	1 185	10 449 259
55–64	295	236 592	274	1 937 546	348	2 174 138
Yhteensä	2 541	3 347 388	2 351	25 044 530	2 908	28 391 918
Sai eläkettä						
–34	104	148 689	102	578 306	124	726 995
35–44	312	427 812	275	1 550 197	345	1 978 009
45–54	446	625 036	383	2 051 154	513	2 676 190
55–64	126	108 935	107	321 330	151	430 265
Yhteensä	988	1 310 471	867	4 500 986	1 133	5 811 457
Miehet yhteensä	3 528	4 657 860	3 218	29 545 517	4 040	34 203 377
Naiset						
Ei saanut eläkettä						
–34	321	368 779	322	2 558 049	363	2 926 828
35–44	910	896 979	850	6 776 528	1 005	7 673 507
45–54	1 454	1 179 716	1 375	9 321 284	1 612	10 501 000
55–64	566	206 333	546	2 800 205	648	3 006 538
Yhteensä	3 251	2 651 808	3 093	21 456 066	3 628	24 107 874
Sai eläkettä						
–34	135	152 188	125	508 433	145	660 621
35–44	347	310 145	312	1 189 510	374	1 499 655
45–54	588	405 328	504	1 800 331	642	2 205 659
55–64	228	106 395	199	480 169	252	586 564
Yhteensä	1 298	974 056	1 140	3 978 443	1 413	4 952 499
Naiset yhteensä	4 549	3 625 864	4 233	25 434 509	5 041	29 060 373

2.1 Vuoden 2009 aikana kuntoutuspalveluja saaneet ja kuntoutuspalvelukulut

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hiö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Kaikki										
Ei saanut eläkettä										
-34	118	168 154	293	64 516	426	627 501	34	63 298	708	923 469
35-44	364	479 701	710	172 573	932	1 237 331	98	211 309	1 725	2 100 914
45-54	606	789 752	1 407	295 460	892	1 083 514	176	363 162	2 498	2 531 888
55-64	153	156 767	686	105 482	73	57 278	54	123 398	861	442 925
Yhteensä	1 241	1 594 374	3 096	638 032	2 323	3 005 625	362	761 166	5 792	5 999 197
Sai eläkettä										
-34	75	93 143	106	42 000	109	136 913	9	28 821	239	300 877
35-44	216	251 405	305	96 229	266	338 929	32	51 394	659	737 957
45-54	359	412 936	581	131 389	293	398 118	52	87 920	1 034	1 030 363
55-64	93	98 012	280	55 429	26	26 605	18	35 284	354	215 330
Yhteensä	743	855 496	1 272	325 047	694	900 564	111	203 420	2 286	2 284 527
Kaikki yhteensä	1 984	2 449 870	4 368	963 079	3 017	3 906 189	473	964 585	8 077	8 283 723
Miehet										
Ei saanut eläkettä										
-34	69	109 671	149	46 338	250	353 004	22	45 677	387	554 690
35-44	167	244 045	293	98 476	483	743 824	57	117 590	815	1 203 935
45-54	290	421 214	541	161 638	396	544 797	102	224 522	1 044	1 352 171
55-64	54	73 551	223	51 325	26	20 779	32	90 937	295	236 592
Yhteensä	580	848 481	1 206	357 777	1 155	1 662 404	213	478 726	2 541	3 347 388
Sai eläkettä										
-34	34	55 024	44	13 423	57	75 051	2	..	104	148 689
35-44	106	133 432	129	50 824	142	212 123	16	31 432	312	427 812
45-54	173	233 490	219	68 829	157	259 259	29	63 457	446	625 036
55-64	41	47 017	99	28 376	11	12 106	6	21 437	126	108 935
Yhteensä	354	468 963	491	161 451	367	558 539	53	121 518	988	1 310 471
Miehet yhteensä	934	1 317 444	1 697	519 229	1 522	2 220 943	266	600 244	3 528	4 657 860
Naiset										
Ei saanut eläkettä										
-34	49	58 483	144	18 178	176	274 497	12	17 621	321	368 779
35-44	197	235 656	417	74 097	449	493 508	41	93 719	910	896 979
45-54	316	368 537	866	133 822	496	538 718	74	138 640	1 454	1 179 716
55-64	99	83 216	463	54 158	47	36 499	22	32 460	566	206 333
Yhteensä	661	745 893	1 890	280 255	1 168	1 343 221	149	282 440	3 251	2 651 808
Sai eläkettä										
-34	41	38 119	62	28 577	52	61 862	7	23 630	135	152 188
35-44	110	117 973	176	45 405	124	126 806	16	19 962	347	310 145
45-54	186	179 445	362	62 561	136	138 858	23	24 463	588	405 328
55-64	52	50 996	181	27 053	15	14 499	12	13 847	228	106 395
Yhteensä	389	386 533	781	163 596	327	342 025	58	81 902	1 298	974 056
Naiset yhteensä	1 050	1 132 425	2 671	443 850	1 495	1 685 246	207	364 341	4 549	3 625 864

3a. Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt		Toimeentulo-		Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Kuntoutus-	korvaus				
Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	
Ei saanut eläkettä						
- palasi töihin						
-34	191	192 289	196	3 646 444	206	3 838 733
35-44	476	557 986	490	9 854 495	510	10 412 481
45-54	890	776 425	859	12 442 849	922	13 219 274
55-64	362	205 016	356	3 279 820	379	3 484 836
Yhteensä	1 919	1 731 715	1 901	29 223 608	2 017	30 955 323
- kuntoutui muuten						
-34	14	23 064	13	290 879	14	313 943
35-44	69	86 723	71	1 106 324	71	1 193 047
45-54	106	149 845	107	1 518 334	111	1 668 179
55-64	46	41 750	47	404 693	51	446 443
Yhteensä	235	301 382	238	3 320 230	247	3 621 612
- myönnetty eläke						
-34	11	7 469	11	85 568	12	93 037
35-44	42	61 259	41	527 715	47	588 974
45-54	114	91 062	116	1 107 431	123	1 198 493
55-64	112	59 720	102	749 172	127	808 892
Yhteensä	279	219 510	270	2 469 887	309	2 689 397
- tehtiin vain selvitys						
-34	11	4 842	8	26 196	11	31 038
35-44	67	47 192	42	263 437	68	310 629
45-54	107	61 364	62	291 526	109	352 890
55-64	40	16 979	26	97 462	41	114 441
Yhteensä	225	130 378	138	678 621	229	808 999
- muu						
-34	27	25 229	27	479 600	46	504 829
35-44	64	73 558	62	908 620	95	982 178
45-54	134	123 761	124	1 384 875	174	1 508 636
55-64	45	25 487	38	180 970	61	206 457
Yhteensä	270	248 036	251	2 954 065	376	3 202 101
Sai eläkettä						
- palasi töihin						
-34	39	79 529	42	421 809	41	501 338
35-44	129	108 583	130	1 511 444	133	1 620 027
45-54	236	209 170	238	2 249 658	241	2 458 828
55-64	101	31 473	103	431 625	105	463 098
Yhteensä	505	428 755	513	4 614 536	520	5 043 291
- kuntoutui muuten						
-34	4	4 432	5	66 517	5	70 949
35-44	29	39 387	29	230 957	29	270 344
45-54	31	48 975	32	280 365	32	329 340
55-64	8	8 135	7	30 178	8	38 313
Yhteensä	72	100 929	73	608 016	74	708 945
- myönnetty eläke						
-34	16	10 983	19	60 993	19	71 976
35-44	77	107 950	77	399 865	83	507 815
45-54	138	198 830	129	702 620	156	901 450
55-64	88	70 949	79	238 554	103	309 503
Yhteensä	319	388 711	304	1 402 033	361	1 790 744
- tehtiin vain selvitys						
-34	12	6 582	9	26 653	12	33 235
35-44	44	23 895	32	46 671	46	70 566
45-54	72	33 321	50	148 653	75	181 974
55-64	30	11 425	20	34 016	31	45 441
Yhteensä	158	75 223	111	255 994	164	331 217
- muu						
-34	14	9 469	16	49 818	18	59 287
35-44	31	28 620	30	219 269	38	247 889
45-54	58	40 197	54	491 840	79	532 037
55-64	25	12 474	19	61 214	39	73 688
Yhteensä	128	90 761	119	822 142	174	912 903
Kaikki yhteensä	4 048	3 715 400	3 855	45 473 834	4 407	49 189 234

3a.1 Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, molemmat sukupuolet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		HIö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Ei saanut eläkettä										
- palasi töihin										
-34	15	27 928	119	23 437	71	120 712	12	20 211	191	192 289
35-44	56	88 088	287	76 330	178	299 516	40	94 052	476	557 986
45-54	82	156 132	648	118 693	197	279 335	81	222 265	890	776 425
55-64	20	42 033	328	43 264	30	54 460	21	65 259	362	205 016
Yhteensä	173	314 180	1 382	261 724	476	754 023	154	401 788	1 919	1 731 715
- kuntoutui muuten										
-34	1	..	8	2 652	5	18 898	-	..	14	23 064
35-44	20	37 597	44	11 919	25	33 733	2	..	69	86 723
45-54	36	68 349	78	26 083	34	47 257	4	8 156	106	149 845
55-64	11	23 321	34	9 906	7	7 794	3	728	46	41 750
Yhteensä	68	130 782	164	50 561	71	107 682	9	12 357	235	301 382
- myönnetty eläke										
-34	2	..	8	3 777	-	..	-	..	11	7 469
35-44	15	27 783	29	6 293	5	15 506	2	..	42	61 259
45-54	29	56 073	90	22 782	8	9 767	1	..	114	91 062
55-64	13	23 172	96	29 688	2	..	5	6 373	112	59 720
Yhteensä	59	110 720	223	62 540	15	25 760	8	20 490	279	219 510
- tehtiin vain selvitys										
-34	10	4 842	-	..	1	..	-	..	11	4 842
35-44	55	39 490	8	2 451	7	4 697	2	..	67	47 192
45-54	92	57 438	6	2 269	2	..	1	..	107	61 364
55-64	35	14 691	1	..	2	..	-	..	40	16 979
Yhteensä	192	116 461	15	5 185	12	7 175	3	1 557	225	130 378
- muu										
-34	5	7 000	15	3 843	11	14 387	-	..	27	25 229
35-44	17	33 480	35	12 698	15	19 595	4	7 785	64	73 558
45-54	42	74 102	89	12 614	21	27 297	7	9 748	134	123 761
55-64	6	9 574	38	3 362	4	2 551	1	..	45	25 487
Yhteensä	70	124 156	177	32 517	51	63 830	12	27 533	270	248 036
Sai eläkettä										
- palasi töihin										
-34	13	24 144	28	8 320	13	32 193	4	14 871	39	79 529
35-44	22	35 255	84	28 713	45	35 877	4	8 738	129	108 583
45-54	30	68 807	186	31 601	58	87 395	8	21 365	236	209 170
55-64	8	13 333	97	14 783	3	3 279	1	..	101	31 473
Yhteensä	73	141 540	395	83 418	119	158 745	17	45 052	505	428 755
- kuntoutui muuten										
-34	1	..	4	826	1	..	-	..	4	4 432
35-44	7	14 494	18	3 681	11	20 505	2	..	29	39 387
45-54	10	17 715	18	7 083	12	23 260	1	..	31	48 975
55-64	2	..	8	2 206	-	..	-	..	8	8 135
Yhteensä	20	38 723	48	13 796	24	46 785	3	1 624	72	100 929
- myönnetty eläke										
-34	2	..	14	4 180	2	..	1	..	16	10 983
35-44	24	45 975	58	22 408	15	37 628	3	1 939	77	107 950
45-54	55	114 652	103	36 759	20	45 305	4	2 114	138	198 830
55-64	19	29 961	78	18 423	3	13 932	7	8 633	88	70 949
Yhteensä	100	192 930	253	81 770	40	99 215	15	14 797	319	388 711
- tehtiin vain selvitys										
-34	11	6 582	1	..	-	..	-	..	12	6 582
35-44	42	23 895	1	..	-	..	-	..	44	23 895
45-54	68	31 297	3	914	3	1 110	1	..	72	33 321
55-64	29	11 425	-	..	-	..	-	..	30	11 425
Yhteensä	150	73 199	5	914	3	1 110	1	..	158	75 223
- muu										
-34	5	4 718	6	500	4	4 252	-	..	14	9 469
35-44	6	6 995	11	5 342	12	15 070	1	..	31	28 620
45-54	14	21 568	35	2 860	12	12 085	3	3 685	58	40 197
55-64	2	..	17	1 387	4	3 157	3	7 623	25	12 474
Yhteensä	27	33 586	69	10 090	32	34 563	7	12 522	128	90 761
Kaikki yhteensä	923	1 276 278	2 705	602 516	835	1 298 888	228	537 720	4 048	3 715 400

3b. Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, miehet

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Ei saanut eläkettä						
– palasi töihin						
–34	104	135 379	103	2 432 210	112	2 567 589
35–44	211	286 549	214	5 829 041	229	6 115 590
45–54	313	414 251	286	5 407 621	331	5 821 872
55–64	116	106 112	111	1 229 972	126	1 336 084
Yhteensä	744	942 292	714	14 898 844	798	15 841 136
– kuntoutui muuten						
–34	8	19 410	7	158 570	8	177 980
35–44	35	47 764	38	633 397	37	681 161
45–54	57	93 357	57	1 029 655	62	1 123 012
55–64	21	30 904	22	228 319	23	259 223
Yhteensä	121	191 436	124	2 049 941	130	2 241 377
– myönnetty eläke						
–34	3	-	2	..	4	10 048
35–44	20	30 673	21	297 511	22	328 184
45–54	61	51 366	59	625 085	67	676 451
55–64	49	29 418	45	346 474	58	375 892
Yhteensä	133	111 457	127	1 279 118	151	1 390 575
– tehtiin vain selvitys						
–34	3	4 268	1	..	3	4 735
35–44	25	26 092	10	67 101	26	93 193
45–54	41	29 792	11	47 015	43	76 807
55–64	12	8 241	6	33 146	13	41 387
Yhteensä	81	68 393	28	147 730	85	216 123
– muu						
–34	15	15 764	15	335 657	29	351 421
35–44	30	27 535	29	551 302	48	578 837
45–54	67	60 637	56	885 069	91	945 706
55–64	13	17 787	10	67 428	21	85 215
Yhteensä	125	121 722	110	1 839 455	189	1 961 177
Sai eläkettä						
– palasi töihin						
–34	18	49 335	21	213 686	20	263 021
35–44	50	50 210	50	765 172	52	815 382
45–54	81	105 440	81	1 004 083	82	1 109 523
55–64	24	16 262	25	171 758	26	188 020
Yhteensä	173	221 248	177	2 154 699	180	2 375 947
– kuntoutui muuten						
–34	2	..	2	..	2	..
35–44	14	14 408	14	123 820	14	138 228
45–54	23	38 178	22	224 358	23	262 536
55–64	5	965	5	16 770	5	17 735
Yhteensä	44	54 754	43	403 824	44	458 578
– myönnetty eläke						
–34	4	4 428	5	14 753	5	19 181
35–44	32	39 676	35	168 605	34	208 281
45–54	59	92 798	55	350 289	70	443 087
55–64	45	35 425	38	93 527	52	128 952
Yhteensä	140	172 327	133	627 173	161	799 500
– tehtiin vain selvitys						
–34	1	..	-	..	1	..
35–44	15	13 469	7	12 064	15	25 533
45–54	27	21 732	8	19 699	29	41 431
55–64	8	7 296	3	2 454	9	9 750
Yhteensä	51	42 908	18	34 218	54	77 126
– muu						
–34	7	7 758	7	23 451	9	31 209
35–44	13	6 550	12	109 171	17	115 721
45–54	18	32 007	15	240 025	28	272 032
55–64	9	10 829	6	37 611	16	48 440
Yhteensä	47	57 144	40	410 257	70	467 401
Miehet yhteensä	1 630	1 983 680	1 484	23 342 025	1 832	25 325 705

3b.1 Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, miehet

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hiö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Ei saanut eläkettä										
- palasi töihin										
-34	9	18 979	57	17 589	46	81 899	9	16 911	104	135 379
35-44	27	38 516	111	45 872	89	155 890	24	46 272	211	286 549
45-54	42	95 403	196	68 450	72	106 954	52	143 445	313	414 251
55-64	9	16 856	99	18 124	9	18 971	14	52 162	116	106 112
Yhteensä	87	169 754	463	150 035	216	363 714	99	258 790	744	942 292
- kuntoutui muuten										
-34	1	..	5	2 356	2	..	-	..	8	19 410
35-44	7	15 111	21	9 270	15	19 920	1	..	35	47 764
45-54	22	37 877	40	18 298	19	29 417	2	..	57	93 357
55-64	7	20 546	14	3 595	4	6 763	1	..	21	30 904
Yhteensä	37	75 048	80	33 519	40	71 640	4	11 229	121	191 436
- myönnetty eläke										
-34	-	..	2	..	-	..	-	..	3	-
35-44	7	15 982	14	2 405	3	609	2	..	20	30 673
45-54	16	31 316	48	14 633	3	2 977	1	..	61	51 366
55-64	7	11 810	40	16 448	2	..	1	..	49	29 418
Yhteensä	30	59 108	104	33 486	8	4 073	4	14 790	133	111 457
- tehtiin vain selvitys										
-34	3	4 268	-	..	-	..	-	..	3	4 268
35-44	21	23 900	4	177	2	..	-	..	25	26 092
45-54	30	27 616	3	519	2	..	1	..	41	29 792
55-64	9	5 953	1	..	1	..	-	..	12	8 241
Yhteensä	63	61 736	8	1 161	5	4 494	1	..	81	68 393
- muu										
-34	5	7 000	7	1 112	6	7 652	-	..	15	15 764
35-44	7	13 234	14	3 012	6	7 164	2	..	30	27 535
45-54	22	36 465	42	6 972	9	10 785	4	6 414	67	60 637
55-64	2	..	10	1 792	2	..	1	..	13	17 787
Yhteensä	36	60 469	73	12 888	23	27 826	7	20 539	125	121 722
Sai eläkettä										
- palasi töihin										
-34	7	14 600	13	5 471	7	27 675	1	..	18	49 335
35-44	10	18 209	29	16 468	15	14 323	2	..	50	50 210
45-54	13	36 667	57	15 563	28	38 833	5	14 377	81	105 440
55-64	4	8 723	23	5 404	2	..	-	..	24	16 262
Yhteensä	34	78 200	122	42 906	52	82 965	8	17 176	173	221 248
- kuntoutui muuten										
-34	1	..	2	..	-	..	-	..	2	..
35-44	3	4 912	9	2 664	6	6 275	1	..	14	14 408
45-54	8	11 068	12	6 151	9	20 959	-	..	23	38 178
55-64	1	..	5	200	-	..	-	..	5	965
Yhteensä	13	17 330	28	9 633	15	27 234	1	..	44	54 754
- myönnetty eläke										
-34	1	..	4	2 354	-	..	-	..	4	4 428
35-44	8	17 197	26	7 808	7	14 671	-	..	32	39 676
45-54	27	55 512	37	11 726	11	23 445	3	2 114	59	92 798
55-64	9	18 504	39	13 550	1	..	3	3 304	45	35 425
Yhteensä	45	93 287	106	35 438	19	38 184	6	5 418	140	172 327
- tehtiin vain selvitys										
-34	1	..	-	..	-	..	-	..	1	..
35-44	15	13 469	-	..	-	..	-	..	15	13 469
45-54	25	19 722	2	..	1	..	-	..	27	21 732
55-64	8	7 296	-	..	-	..	-	..	8	7 296
Yhteensä	49	40 898	2	..	1	..	-	..	51	42 908
- muu										
-34	2	..	4	328	2	..	-	..	7	7 758
35-44	3	3 296	3	553	5	2 701	-	..	13	6 550
45-54	8	15 825	6	1 498	7	11 024	1	..	18	32 007
55-64	1	..	5	975	3	2 925	1	..	9	10 829
Yhteensä	14	23 606	18	3 353	17	19 901	2	..	47	57 144
Miehet yhteensä	403	679 436	992	323 319	391	641 139	132	339 786	1 630	1 983 680

3c. Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutusohjelmat ja kuntoutuskustannukset loppustatuksen mukaan, naiset

	Ammatillinen kuntoutus				Kaikki yhteensä	
	Henkilöt	Kuntoutus- palvelukulut	Henkilöt	Toimeentulo- korvaus	Henkilöt	Kaikki kustannukset
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Ei saanut eläkettä						
– palasi töihin						
–34	87	56 910	93	1 214 234	94	1 271 144
35–44	265	271 436	276	4 025 454	281	4 296 890
45–54	577	362 174	573	7 035 228	591	7 397 402
55–64	246	98 903	245	2 049 848	253	2 148 751
Yhteensä	1 175	789 424	1 187	14 324 764	1 219	15 114 188
– kuntoutui muuten						
–34	6	3 654	6	132 309	6	135 963
35–44	34	38 958	33	472 927	34	511 885
45–54	49	56 488	50	488 679	49	545 167
55–64	25	10 846	25	176 373	28	187 219
Yhteensä	114	109 946	114	1 270 289	117	1 380 235
– myönnetty eläke						
–34	8	7 469	9	75 520	8	82 989
35–44	22	30 586	20	230 204	25	260 790
45–54	53	39 696	57	482 346	56	522 042
55–64	63	30 301	57	402 698	69	432 999
Yhteensä	146	108 053	143	1 190 768	158	1 298 821
– tehtiin vain selvitys						
–34	8	574	7	25 730	8	26 304
35–44	42	21 100	32	196 336	42	217 436
45–54	66	31 573	51	244 510	66	276 083
55–64	28	8 738	20	64 316	28	73 054
Yhteensä	144	61 985	110	530 891	144	592 876
– muu						
–34	12	9 466	12	143 944	17	153 410
35–44	34	46 023	33	357 318	47	403 341
45–54	67	63 125	68	499 805	83	562 930
55–64	32	7 700	28	113 543	40	121 243
Yhteensä	145	126 314	141	1 114 609	187	1 240 923
Sai eläkettä						
– palasi töihin						
–34	21	30 194	21	208 123	21	238 317
35–44	79	58 373	80	746 273	81	804 646
45–54	155	103 729	157	1 245 574	159	1 349 303
55–64	77	15 211	78	259 867	79	275 078
Yhteensä	332	207 507	336	2 459 837	340	2 667 344
– kuntoutui muuten						
–34	2	..	3	27 639	3	30 868
35–44	15	24 979	15	107 137	15	132 116
45–54	8	10 797	10	56 007	9	66 804
55–64	3	7 169	2	..	3	20 577
Yhteensä	28	46 175	30	204 192	30	250 367
– myönnetty eläke						
–34	12	6 555	14	46 240	14	52 795
35–44	45	68 274	42	231 260	49	299 534
45–54	79	106 032	74	352 332	86	458 364
55–64	43	35 523	41	145 027	51	180 550
Yhteensä	179	216 384	171	774 859	200	991 243
– tehtiin vain selvitys						
–34	11	6 170	9	26 653	11	32 823
35–44	29	10 427	25	34 607	31	45 034
45–54	45	11 589	42	128 954	46	140 543
55–64	22	4 129	17	31 562	22	35 691
Yhteensä	107	32 315	93	221 776	110	254 091
– muu						
–34	7	1 711	9	26 367	9	28 078
35–44	18	22 070	18	110 098	21	132 168
45–54	40	8 191	39	251 816	51	260 007
55–64	16	1 645	13	23 603	23	25 248
Yhteensä	81	33 618	79	411 884	104	445 502
Naiset yhteensä	2 418	1 731 720	2 371	22 131 809	2 575	23 863 529

3c.1 Vuoden 2009 aikana päättyneet kuntoutuspalveluohjelmat ja -palvelukulut loppustatuksen mukaan, naiset

	Kuntoutuspalvelulajit								Kaikki yhteensä	
	Selvitys		Työpaikka-kuntoutus		Koulutus		Muu työkykyä tukeva kuntoutus		Hiö	Kuntoutus-palvelu-kulut
	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€	Lkm	€
Ei saanut eläkettä										
- palasi töihin										
-34	6	8 949	62	5 848	25	38 813	3	3 300	87	56 910
35-44	29	49 572	176	30 458	89	143 626	16	47 781	265	271 436
45-54	40	60 729	452	50 243	125	172 382	29	78 821	577	362 174
55-64	11	25 177	229	25 141	21	35 489	7	13 097	246	98 903
Yhteensä	86	144 427	919	111 690	260	390 309	55	142 998	1 175	789 424
- kuntoutui muuten										
-34	-	..	3	296	3	3 358	-	..	6	3 654
35-44	13	22 487	23	2 649	10	13 813	1	..	34	38 958
45-54	14	30 472	38	7 786	15	17 840	2	..	49	56 488
55-64	4	2 775	20	6 311	3	1 032	2	..	25	10 846
Yhteensä	31	55 734	84	17 041	31	36 042	5	1 128	114	109 946
- myönnetty eläke										
-34	2	..	6	3 777	-	..	-	..	8	7 469
35-44	8	11 801	15	3 888	2	..	-	..	22	30 586
45-54	13	24 757	42	8 149	5	6 790	-	..	53	39 696
55-64	6	11 362	56	13 240	-	..	4	5 700	63	30 301
Yhteensä	29	51 612	119	29 054	7	21 687	4	5 700	146	108 053
- tehtiin vain selvitys										
-34	7	574	-	..	1	..	-	..	8	574
35-44	34	15 590	4	2 274	5	2 682	2	..	42	21 100
45-54	62	29 823	3	1 750	-	..	-	..	66	31 573
55-64	26	8 738	-	..	1	..	-	..	28	8 738
Yhteensä	129	54 725	7	4 024	7	2 682	2	..	144	61 985
- muu										
-34	-	..	8	2 731	5	6 735	-	..	12	9 466
35-44	10	20 246	21	9 686	9	12 431	2	..	34	46 023
45-54	20	37 637	47	5 643	12	16 512	3	3 333	67	63 125
55-64	4	5 804	28	1 570	2	..	-	..	32	7 700
Yhteensä	34	63 687	104	19 629	28	36 004	5	6 993	145	126 314
Sai eläkettä										
- palasi töihin										
-34	6	9 544	15	2 850	6	4 518	3	13 282	21	30 194
35-44	12	17 046	55	12 244	30	21 555	2	..	79	58 373
45-54	17	32 140	129	16 039	30	48 563	3	6 988	155	103 729
55-64	4	4 610	74	9 379	1	..	1	..	77	15 211
Yhteensä	39	63 340	273	40 512	67	75 780	9	27 876	332	207 507
- kuntoutui muuten										
-34	-	..	2	..	1	..	-	..	2	..
35-44	4	9 582	9	1 017	5	14 230	1	..	15	24 979
45-54	2	..	6	932	3	2 302	1	..	8	10 797
55-64	1	..	3	2 006	-	..	-	..	3	7 169
Yhteensä	7	21 393	20	4 164	9	19 552	2	..	28	46 175
- myönnetty eläke										
-34	1	..	10	1 825	2	..	1	..	12	6 555
35-44	16	28 778	32	14 600	8	22 957	3	1 939	45	68 274
45-54	28	59 139	66	25 033	9	21 859	1	..	79	106 032
55-64	10	11 457	39	4 873	2	..	4	5 329	43	35 523
Yhteensä	55	99 642	147	46 332	21	61 031	9	9 379	179	216 384
- tehtiin vain selvitys										
-34	10	6 170	1	..	-	..	-	..	11	6 170
35-44	27	10 427	1	..	-	..	-	..	29	10 427
45-54	43	11 575	1	..	2	..	1	..	45	11 589
55-64	21	4 129	-	..	-	..	-	..	22	4 129
Yhteensä	101	32 301	3	14	2	..	1	..	107	32 315
- muu										
-34	3	539	2	..	2	..	-	..	7	1 711
35-44	3	3 699	8	4 789	7	12 369	1	..	18	22 070
45-54	6	5 742	29	1 362	5	1 061	2	..	40	8 191
55-64	1	..	12	413	1	..	2	..	16	1 645
Yhteensä	13	9 980	51	6 736	15	14 663	5	2 239	81	33 618
Naiset yhteensä	520	596 841	1 713	279 197	444	657 748	96	197 934	2 418	1 731 720

4. Vuoden 2009 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Ei saanut eläkettä						
–34	700	378	322	1 872	2 024	1 693
35–44	1 638	788	850	2 065	2 291	1 855
45–54	2 286	911	1 375	2 196	2 515	1 985
55–64	820	274	546	2 417	2 710	2 269
Yhteensä	5 444	2 351	3 093	2 148	2 384	1 969
Sai eläkettä						
–34	227	102	125	1 113	1 191	1 050
35–44	587	275	312	1 182	1 323	1 058
45–54	887	383	504	1 284	1 441	1 165
55–64	306	107	199	1 041	1 140	988
Yhteensä	2 007	867	1 140	1 198	1 337	1 092
Kaikki yhteensä	7 451	3 218	4 233	1 892	2 102	1 733
Yksityinen sektori						
Ei saanut eläkettä						
–34	590	358	232	1 873	2 025	1 639
35–44	1 264	723	541	2 038	2 230	1 781
45–54	1 565	788	777	2 197	2 484	1 907
55–64	513	229	284	2 448	2 729	2 221
Yhteensä	3 932	2 098	1 834	2 130	2 345	1 885
Sai eläkettä						
–34	182	95	87	1 104	1 191	1 010
35–44	433	249	184	1 166	1 273	1 022
45–54	614	341	273	1 250	1 431	1 024
55–64	196	97	99	963	1 100	828
Yhteensä	1 425	782	643	1 167	1 310	992
Yksityinen yhteensä	5 357	2 880	2 477	1 874	2 064	1 653
Julkinen sektori						
Ei saanut eläkettä						
–34	112	21	91	1 830	1 912	1 811
35–44	391	73	318	2 063	2 647	1 928
45–54	755	141	614	2 094	2 366	2 032
55–64	314	50	264	2 311	2 350	2 304
Yhteensä	1 572	285	1 287	2 111	2 402	2 047
Sai eläkettä						
–34	62	12	50	835	700	867
35–44	250	61	189	756	768	751
45–54	439	108	331	846	592	929
55–64	170	32	138	764	478	830
Yhteensä	921	213	708	806	631	858
Julkinen yhteensä	2 493	498	1 995	1 629	1 644	1 625

5. Vuoden 2009 aikana kuntoutusajan toimeentulokorvausta saaneet ja keskimääräinen kuukausikorvaus sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Lukumäärä			Keskimääräinen toimeentulokorvaus, €/kk		
	Kaikki	Miehet	Naiset	Kaikki	Miehet	Naiset
Kaikki						
Ei saanut eläkettä						
Mielenterveyden häiriöt	945	285	660	2 375	2 758	2 210
Verenkiertoelinten sairaudet	183	104	79	2 476	2 821	2 022
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	3 099	1 401	1 698	2 078	2 303	1 893
Muut sairaudet	1 217	561	656	2 100	2 313	1 918
Yhteensä	5 444	2 351	3 093	2 148	2 384	1 969
Sai eläkettä						
Mielenterveyden häiriöt	592	192	400	1 162	1 340	1 076
Verenkiertoelinten sairaudet	75	44	31	1 089	1 232	887
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	870	393	477	1 282	1 467	1 131
Muut sairaudet	470	238	232	1 105	1 140	1 069
Yhteensä	2 007	867	1 140	1 198	1 337	1 092
Kaikki yhteensä	7 451	3 218	4 233	1 892	2 102	1 733
Yksityinen sektori						
Ei saanut eläkettä						
Mielenterveyden häiriöt	549	211	338	2 348	2 618	2 180
Verenkiertoelinten sairaudet	144	88	56	2 463	2 780	1 965
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	2 353	1 293	1 060	2 094	2 287	1 858
Muut sairaudet	886	506	380	2 038	2 304	1 683
Yhteensä	3 932	2 098	1 834	2 130	2 345	1 885
Sai eläkettä						
Mielenterveyden häiriöt	368	158	210	1 050	1 289	871
Verenkiertoelinten sairaudet	61	39	22	1 083	1 272	748
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	646	366	280	1 305	1 475	1 083
Muut sairaudet	350	219	131	1 048	1 058	1 030
Yhteensä	1 425	782	643	1 167	1 310	992
Yksityinen yhteensä	5 357	2 880	2 477	1 874	2 064	1 653
Julkinen sektori						
Ei saanut eläkettä						
Mielenterveyden häiriöt	414	81	333	2 308	2 886	2 167
Verenkiertoelinten sairaudet	42	18	24	2 344	2 708	2 072
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	780	129	651	1 941	2 097	1 911
Muut sairaudet	336	57	279	2 233	2 307	2 218
Yhteensä	1 572	285	1 287	2 111	2 402	2 047
Sai eläkettä						
Mielenterveyden häiriöt	351	72	279	858	746	887
Verenkiertoelinten sairaudet	25	9	16	627	512	691
Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	350	78	272	779	469	868
Muut sairaudet	195	54	141	783	733	802
Yhteensä	921	213	708	806	631	858
Julkinen yhteensä	2 493	498	1 995	1 629	1 644	1 625

6. Vuoden 2009 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset ikäryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000€				
	Kaikki	-34	35-44	45-54	55-64
Kaikki					
Ei saanut eläkettä	46 501	6 936	16 409	18 418	4 738
Sai eläkettä	8 479	1 087	2 740	3 851	802
Kaikki yhteensä	54 980	8 023	19 148	22 270	5 539
Miehet					
Ei saanut eläkettä	25 045	4 378	9 632	9 097	1 938
Sai eläkettä	4 501	578	1 550	2 051	321
Miehet yhteensä	29 546	4 956	11 182	11 148	2 259
Naiset					
Ei saanut eläkettä	21 456	2 558	6 777	9 321	2 800
Sai eläkettä	3 978	508	1 190	1 800	480
Naiset yhteensä	25 435	3 066	7 966	11 122	3 280
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Ei saanut eläkettä	36 370	6 126	13 279	13 727	3 238
Sai eläkettä	6 103	918	2 052	2 670	463
Kaikki yhteensä	42 473	7 043	15 331	16 397	3 701
Miehet					
Ei saanut eläkettä	22 931	4 206	8 940	8 089	1 695
Sai eläkettä	3 862	549	1 325	1 740	248
Miehet yhteensä	26 792	4 755	10 265	9 829	1 944
Naiset					
Ei saanut eläkettä	13 439	1 919	4 339	5 638	1 542
Sai eläkettä	2 241	369	727	930	215
Naiset yhteensä	15 680	2 288	5 066	6 569	1 757
Julkinen sektori					
Kaikki					
Ei saanut eläkettä	10 131	810	3 129	4 691	1 500
Sai eläkettä	2 377	169	688	1 181	338
Kaikki yhteensä	12 507	979	3 817	5 873	1 839
Miehet					
Ei saanut eläkettä	2 114	171	692	1 008	242
Sai eläkettä	639	30	225	311	73
Miehet yhteensä	2 753	201	917	1 320	315
Naiset					
Ei saanut eläkettä	8 017	639	2 437	3 683	1 258
Sai eläkettä	1 737	139	463	870	265
Naiset yhteensä	9 754	778	2 900	4 553	1 523

7. Vuoden 2009 aikana maksetut kuntoutusajan toimeentulokorvaukset sairausryhmittäin ja sektoreittain

	Kuntoutusajan toimeentulokorvaus, 1 000€				
	Kaikki	Mielen- terveyden häiriöt	Veren- kierto- elinten sairaudet	Tuki- ja liikunta- elinten sairaudet	Muut sairaudet
Kaikki					
Ei saanut eläkettä	46 501	6 267	1 316	28 077	10 840
Sai eläkettä	8 479	2 206	265	4 030	1 979
Kaikki yhteensä	54 980	8 473	1 581	32 108	12 818
Miehet					
Ei saanut eläkettä	25 045	2 328	884	15 737	6 096
Sai eläkettä	4 501	882	184	2 309	1 126
Miehet yhteensä	29 546	3 210	1 068	18 046	7 222
Naiset					
Ei saanut eläkettä	21 456	3 940	432	12 340	4 744
Sai eläkettä	3 978	1 324	81	1 721	853
Naiset yhteensä	25 435	5 263	513	14 062	5 596
Yksityinen sektori					
Kaikki					
Ei saanut eläkettä	36 370	3 898	1 043	22 964	8 464
Sai eläkettä	6 103	1 284	218	3 122	1 478
Kaikki yhteensä	42 473	5 182	1 262	26 086	9 943
Miehet					
Ei saanut eläkettä	22 931	1 806	757	14 748	5 619
Sai eläkettä	3 862	680	168	2 065	949
Miehet yhteensä	26 792	2 486	925	16 812	6 568
Naiset					
Ei saanut eläkettä	13 439	2 092	286	8 216	2 845
Sai eläkettä	2 241	604	50	1 058	529
Naiset yhteensä	15 680	2 696	337	9 274	3 374
Julkinen sektori					
Kaikki					
Ei saanut eläkettä	10 131	2 369	273	5 114	2 375
Sai eläkettä	2 377	922	46	908	500
Kaikki yhteensä	12 507	3 291	319	6 022	2 876
Miehet					
Ei saanut eläkettä	2 114	521	127	989	477
Sai eläkettä	639	202	16	245	177
Miehet yhteensä	2 753	723	142	1 234	653
Naiset					
Ei saanut eläkettä	8 017	1 848	146	4 125	1 899
Sai eläkettä	1 737	720	31	663	323
Naiset yhteensä	9 754	2 568	177	4 788	2 222

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 2009

- 1/2009 Yksityisen sektorin työeläkkeiden rahoitus vuonna 2007
- 2/2009 Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä
- 3/2009 Tilastoraportti vuoden 2007 kustannustenjaosta
- 4/2009 Yritysten työeläkemaksut vuonna 2007
- 5/2009 Katsaus eläketurvaan vuonna 2008

Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 2010

- 1/2010 Tilastoraportti vuoden 2008 kustannustenjaosta
- 2/2010 Työeläkkeiden rahoitus vuonna 2008
- 3/2010 Yritysten työeläkemaksut vuonna 2008
- 4/2010 Työeläkekuntoutus vuonna 2008
- 5/2010 Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä
- 6/2010 Katsaus eläketurvaan vuonna 2009
- 7/2010 Työeläkekuntoutus vuonna 2009

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511

Faksi (09) 148 1172

www.etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511

Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS

Finland

Tel. +358 10 7511

Fax +358 9 148 1172